

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΡΓΥΡΗ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ

Οικισμός	Νέο όνομα	Δήμος/κοινότητα	Καποδιστριακός Δήμος	Νομός	Υψόμετρο	Θρησκεία	Φιλιππίδης	Rougeville	Leake
Αγιά	Αγιά	Κ. Αγιάς	Δ. Αγιάς	Λαρίσης	200	X	700+ σ	800 οι	500 οι
Αγία Μαρίνα	Αγ. Μαρίνα	Κ. Αγ. Μαρίνης	Δ. Τιθορέας	Φθιώτιδας	350	X	30- σ	40 σ	
Αγία Μαρίνα	Αγ. Μαρίνα	Κ. Αγ. Μαρίνης	Δ. Στυλίδος	Φθιώτιδας	5	X		10 σ	
Άγιος ¹	Άγιος	Κ. Αγίου	Δ. Αιδηψού	Ευβοίας	100	X	70-80- σ		
Άγιος Γεώργιος	Άγιος Γεώργιος	Κ. Αγ. Γεωργίου Φερρών	Δ. Φερρών	Μαγνησίας	120	X	80+ σ		
Άγιος Γεώργιος	Άγιος Γεώργιος	Κ. Αγ. Γεωργίου Νηλείας	Δ. Μηλεών	Μαγνησίας	600	X	400+ σ		400 σ
Άγιος Ευστράτιος	Άγιος Ευστράτιος	Κ. Αγίου Ευστρατίου	Κ. Αγ. Ευστρατίου	Λέσβου	20		200+ σ		
Άγιος Θεόδωρος	Άγ. Θεόδωροι	Κ. Αγ. Θεοδώρων	Δ. Πτελεού	Μαγνησίας	180	X	25-30- σ		
Άγιος Ιωάννης	Άγιος Ιωάννης	Κ. Θίσβης (1928)	-	Ευβοίας	-	X	50 σ		
Άγιος Λαυρέντιος	Άγιος Λαυρέντιος	Κ. Αγίου Λαυρεντίου	Δ. Αρτέμιδος	Μαγνησίας	550	X	300+ σ		400 σ
Αϊτινλή	Νερόμυλοι (Τουρκοχώρι)	Κ. Νερομύλων	Δ. Αγιάς	Λαρίσης	200	M			
Αλαμάνα						X	30 σ		
Αλίτζη	Κοκκίνες (Αλίτση)	Κ. Κιλελέρ	Δ. Κιλελέρ	Λαρίσης	75	X	7-8 οι σ		
Αλχανί	Παλιούρι	Κ. Καστρίου	Δ. Μακρακώμης	Φθιώτιδας	100	X	40 σ		
Αμπελάκια	Αμπελάκια	Κ. Αμπελακίων	Κ. Αμπελακίων	Λαρίσης	390	X	Πολλά	460 οι	600 οι
Αμπτουλάρ ²	Νέο Περιβόλι (Αβδουλάρ)	Κ. Νέου Περιβολίου	Δ. Κιλελέρ	Λαρίσης	130	M+X	30+ σ		
Ανεμόρεμα	;					X	15 σ	20 οι	
Ανίλιον	Ανήλιο	Κ. Ανηλίου	Δ. Μουρεσίου	Μαγνησίας	350	X	150+ σ		
Αραποχώρι	[Αραποχώρι]	Κ. Ρωμαϊκού (1928)	-	Βοιωτίας	-	X (;)	30+ σ	10 σ	
Αργαλαστή	Αργαλαστή	Κ. Αργαλαστής	Δ. Αργαλαστής	Μαγνησίας	250	X	500+ σ		400-500 σ
Αρκίτζα	Αρκίτσα	Κ. Αρκίτσης	Δ. Δαφνουσίων	Φθιώτιδας	40	X	40+ σ	20 οι	
Αρκουδάρ	;					X	10 σ	6 οι	
Αρμυρός ³	Αλμυρός	Δ. Αλμυρού	Δ. Αλμυρού	Μαγνησίας	60	X+M		300 οι	300 σ.
Αρτζιλάρ	Γλάκη (Σαρτζιλάρ)	Κ. Γλάκης	Δ. Πλατυκάμπου	Λαρίσης	59	X	40- οι	30 οι	
Αυλάκη	Αυλάκι	Κ. Αυλακίου	Δ. Στυλίδος	Φθιώτιδας	70	X	30 σ		
Αχινός	Αχινός	Κ. Αχινού	Δ. Εχιναίων	Φθιώτιδας	40	X	20- σ	30 σ	
Αχλάδι	Αχλάδι	Κ. Αχλαδίου	Δ. Εχιναίων	Φθιώτιδας	10	X	20- σ		
Βάλτος	;					X	20+ σ	10 οι	
Βαρβάρα ⁴	Βαρβάρα	Κ. Αγίου	Δ. Αιδηψού	Ευβοίας	110	X	70-80- σ		
Βεζίτζα	Βυζίτσα	Κ. Βυζίτσης	Δ. Μηλεών	Μαγνησίας	500	X	120+ σ		100 σ.
Βελεστίνος ⁵	Βελεστίνο	Δ. Βελεστίνου	Δ. Φερρών	Μαγνησίας	120	X+M	300+ σ		

¹ Ο Α. Φιλιππίδης συναθροίζει τα σπίτια των οικισμών Άγιος και Βαρβάρα (σ. 92).

² Σύμφωνα με τον Α. Φιλιππίδη στο Αμπτουλάρ οι χριστιανικές οικογένειες ήταν 6-7 και οι υπόλοιποι μουσουλμάνοι (σ. 125).

³ Ο W. M. Leake, *Travels in Northern Greece*, τ. 4, επανέκδοση Άμστερνταμ 1967, σ. 333, αναφέρει ότι η περιοχή του Αλμυρού είχε 15-20 χωριά, το κεντρικό σημείο του ονομάζεται Κιρτζήνη και είχε 300 σπίτια. Όλα τα σπίτια ανήκαν σε Τούρκους αλλά 50 από αυτά ενοικιάζονταν σε Έλληνες εργάτες. Ο Α. Φιλιππίδης τη χαρακτηρίζει «χώρα μεγάλη» (σ. 84).

⁴ Ο Α. Φιλιππίδης συναθροίζει τα σπίτια των οικισμών Βαρβάρα και Άγιος (σ. 92).

Οικισμός	Νέο όνομα	Δήμος/κοινότητα	Καποδιστριακός Δήμος	Νομός	Υψόμετρο	Θρησκεία	Φιλιππίδης	Rougeville	Leake
Βελής	Προσήλιο	Κ. Προσηλίου	Δ. Χαιρωνείας	Βοιωτίας	120	X (;	20- σ	30 σ	
Βελίτζα	Τιθορέα	Κ. Τιθορέας	Δ. Τιθορέας	Φθιώτιδας	440	X	200- σ	250 σ	60-70 οι
Βένετον	Βενετό	Κ. Κεραμιδίου	Κ. Κεραμιδίου	Μαγνησίας	230	X	50+ σ		
Βλάσι	Άγιος Βλάσης	Κ. Αγίου Βλασίου	Δ. Χαιρωνείας	Βοιωτίας	160	X	20- σ	80 σ	
Βόλος/Βώλος [Ανω] ⁶	Βόλος	Δ. Βόλου	Δ. Βόλου	Μαγνησίας	140	X	600- σ		700
Βόλος Κάστρο ⁷		[Δ. Βόλου]	[Δ. Βόλου]	Μαγνησίας	[15]	M	100+ οι		
Βόλος, Περιβόλια		Δ. Βόλου	Δ. Βόλου	Μαγνησίας	[15]	M			
Βορλοβός	;					X	7-8 σ		
Βουργαρινή	Έλαφος (Βουλγαρινή)	Κ. Ελάφου	Δ. Αγιάς	Λαρίσης	480	X	80+ σ		
Βρανέζι	Άγ. Σπυριδωνας	Κ. Αγ. Σπυριδωνος	Δ. Ορχομενού	Βοιωτίας	100	X (;	60- σ	30 σ	
Βρυσά	Βρυσιά	Κ. Βρυσιών	Δ. Φαρσάλων	Λαρίσης	130	X	20- σ		
Γαρδικί	Πελασγία	Κ. Πελασγίας	Δ. Πελασγίας	Φθιώτιδας	180	X	200+ σ	200 σ	
Γαρδινίτζι	;					X	15+ σ		
Γεφύρι						X (;	30- σ	25 σ	
Γιάλτρα	Γιάλτρα	Κ. Γιάλτρων	Δ. Αιδηψού	Ευβοίας	160	X	150+ σ		
Γκιρλή	Αρμένιο (Γκερλί)	Κ. Αρμενίου	Δ. Αρμενίου	Λαρίσης	5	X	80+ σ		
Γλώσσα	Γλώσσα	Κ. Γλώσσας	Δ. Σκοπέλου	Μαγνησίας	240	X	80+ σ		
Γουλερί	Γουλέμιο (Γολέμι)	Κ. Γολεμίου	Δ. Δαφνουσίων	Φθιώτιδας	460	X	10- σ	10 οι	
Γούρα ⁸	Ανάβρα	Κ. Ανάβρας	Κ. Ανάβρας	Μαγνησίας	780	X	300 οι-		
Δαδί ⁹	Αμφικλεία	Δ. Αμφικλείας	Δ. Αμφικλείας	Φθιώτιδας	400	X	800 σ	800 σ*	500 οι

⁵ Ο Α. Φιλιππίδης υποστηρίζει ότι παλαιότερα ο Βελεστίνος ήταν μεγάλο χωριό, τώρα όμως έχει συρρικνωθεί, ιδίως δε ο τουρκικός πληθυσμός του (σ. 127). Ο Leake (ό.π., σ. 436-437) αναφέρει ότι στο Βελεστίνιο υπήρχαν 250 οικογένειες Τούρκων, τα τουρκικά σπίτια όμως ήταν πολύ περισσότερα και είχαν καταληφθεί από Έλληνες πρόσφυγες από τα Άγραφα ή Βλάχους από την Πίνδο, ενώ η παλαιά ελληνική συνοικία της πόλης είχε ερημώσει.

⁶ Ο Α. Φιλιππίδης αναφέρει ότι ο Βόλος έχει χωριστεί πρόσφατα, εντός του 19^{ου} αιώνα, σε πέντε μαχαλάδες: Άγιο Ονούφριο, Ανακασιά, Αγία Τριάδα, Παναγία, Αρμυρα (σ. 146). Η περιγραφή του συνηγορεί ότι πρόκειται για τον Άνω Βόλο, βορείως του Κάστρου του Βόλου, στους πρόποδες του βουνού που βρίσκεται η Μακρινίτσα (βλ. σχετικά και Γ. Κορδάτος, *Ιστορία της επαρχίας Βόλου και Αγιάς*, Αθήνα 1960, σ. 258-265). Ο Leake αναφέρει ότι στο Βόλο περιλαμβάνονται το Κάστρο, τα Περιβόλια (που κατοικούνται από Τούρκους) και ένα προάστιο που καλείται Βλαχομαχαλάς (σήμ. Άλλη Μεριά). Ο αριθμός σπιτιών επομένως που δίνει για το Βόλο αφορά και τους οικισμούς αυτούς (βλ. W. M. Leake, ό.π., σ. 436-437 και ελλην. μετάφραση: «Ταξίδι στη Θεσσαλία του 1809-1810», μετάφρ. Β. Αργυρούλης, σχόλια Κ. Σπανός, *Θεσσαλικό Ημερολόγιο*, 34 (1998), σ. 97-98).

⁷ Το Κάστρο βρισκόταν στη θέση της σημερινής πόλης του Βόλου. Τα τείχη του κατεδαφίστηκαν το 1889 (βλ. Δ. Τσοποτός, *Ιστορία του Βόλου*, Βόλος 1991, σ. 157-158, 230). Ο J. L. S. Bartholdy, *Ταξιδιωτικές εντυπώσεις από την Ελλάδα 1803-1804*, μετάφρ. Φ. Κονδύλης, Αθήνα [1993], σ. 228, υποστηρίζει ότι κατοικούσε σε αυτό σημαντικός αριθμός Εβραίων. Οι Δ. Φιλιππίδης και Γρ. Κωνσταντάς, ό.π., σ. 180-181, αναφέρουν για το Κάστρο του Γόλου (=Βόλου) ότι βρίσκεται κάτω από το Γόλο σε απόσταση μίας ώρας και παραπάνω, είναι πάνω στο κύμα της θάλασσας, μικρό και δυνατό με εξαιρετικό λιμάνι. Οι Τούρκοι που μένουν εκεί έχουν βάρβαρη ήθη, κάθε Σάββατο γίνεται παζάρι.

⁸ Ο Α. Φιλιππίδης υποστηρίζει ότι από 1.000 οικογένειες που είχε η Γούρα έχουν απομείνει μόνο 300. Αποδίδει τη μείωση του πληθυσμού στο γεγονός ότι οι κάτοικοι «έγιναν ταράφια» (σ. 112-113).

⁹ Ο Πουκεβίλ γράφει για το Δαδί ότι είχε 500 χριστιανικές οικογένειες ενώ η πληροφορία που αντλεί από το κατάστιχο κάνει λόγο για 800 σπίτια (Φρ. Καρ. Πουκεβίλ, *Ταξίδι στην Ελλάδα. Στερεά Αττική-Κόρινθος*, μετάφρ. Μίρκα Σκάρα, Αθήνα 1995, σ. 119-120 και 175).

Οικισμός	Νέο όνομα	Δήμος/κοινότητα	Καποδιστριακός Δήμος	Νομός	Υψόμετρο	Θρησκεία	Φιλιππίδης	Rouqueville	Leake
Δερμόνα ¹⁰	Δρυμόνας	Κ. Δρυμόνα	Δ. Σούρπης	Μαγνησίας	120	X	150- σ		
Δέσανι	Αετόλοφος (Δέσιανη)	Κ. Αετολόφου	Δ. Αγιάς	Λαρίσης	100	X		150 οι	100+ σ.
Δημητράκι	;					X	10 σ		
Δημητριάδα ¹¹	Δημητριάς	Κ. Νέων Παγασών	Δ. Αγγιάλου	Μαγνησίας	40				
Δομοκός ¹²	Δομοκός	Δ. Δομοκού	Δ. Δομοκού	Φθιώτιδας	560	X+M	300+ σ	8.000 κ	300 οι
Δράκια	Δράκεια	Κ. Δρακείας	Δ. Αγριάς	Μαγνησίας	500	X	400- σ		600 σ
Ευλή	Κάτω Τιθορέα (;) (Κηφισοχώρι)	Δ. Κάτω Τιθορέας	Δ. Τιθορέας	Φθιώτιδας	160	X	30 σ		
Εύριπος	Χαλκίδα	Δ. Χαλκιδέων	Δ. Χαλκιδέων	Ευβοίας	10	X+M+ E	2000+ σ		2.500 κ.
Ζαγορά ¹³	Ζαγορά	Κ. Ζαγοράς	Δ. Ζαγοράς	Μαγνησίας	500	X	800+ σ		500 σ
Ζεβρόχια	Ζεβρόχια	Κ. Νεοχωρίου	Δ. Αφετών	Μαγνησίας	120	X			
Ζέλι	Ζέλι	Κ. Ζελίου	Δ. Ελατείας	Φθιώτιδας	510	X	50 σ	30 οι	
Ζητούνι ¹⁴	Λαμία	Δ. Λαμιέων	Δ. Λαμιέων	Φθιώτιδας	100	X+M		1810 σ	5.000 κ
Θανάτον	Μελίβοια (Αθάνατον)	Κ. Μελιβοίας	Δ. Μελιβοίας	Λαρίσης	400	X	200+ σ	300 σ	400 σ
Θήβα ¹⁵	Θήβα	Δ. Θηβαίων	Δ. Θηβαίων	Βοιωτίας	180	X+M	1000+ σ		700 οι
Καλαμάκι	;					X	12 σ	4 οι	
Καλαπόδι	Καλαπόδι	Κ. Καλαποδίου	Δ. Αταλάντης	Φθιώτιδας	350	X(;)	40 σ	20 οι	
Καλίβια	;			Βοιωτίας ή Φθιώτιδας		X			
Καμάρα	Καμάρι	Κ. Αργαλαστής (1928)		Μαγνησίας		X	20+ σ		
Κανάλια	Κανάλια	Κ. Καναλίων	Δ. Κάρλας	Μαγνησίας	80	X	200+ σ		200 σ
Κάπισσα	Σωτηρίτσα (Κάπιτσα)	Κ. Σωτηρίτσης	Δ. Μελιβοίας	Λαρίσης	320	X	40- σ		
Κάπουρνα	Χαιρώνεια	Δ. Χαιρωνείας	Δ. Χαιρωνείας	Βοιωτίας	130	X	40- σ	30 σ	
Κάπουρνα	Γλαφυρά	Κ. Γλαφυρών	Δ. Νέας Ιωνίας	Μαγνησίας	370	X	80+ σ		50 σ
Καραμπάσι	Άγιος Βλάσις (Καραμπάτσι)	Κ. Αγίου Βλασίου	Δ. Αρτέμιδος	Μαγνησίας	320	X	50- σ		
Καράμτζα	Αγ. Απόστολοι (Καράμπουσα, Καράμουσα)	Κ. Χαιρωνείας (1961)		Βοιωτίας	130	X	50- σ	60 σ	
Καράμτζα (;)	Βασιλικά (;) (Κραβασαράς)	Κ. Βασιλικών	Δ. Χαιρωνείας	Βοιωτίας	150	X	30- σ		

¹⁰ Ο Α. Φιλιππίδης συναθροίζει τα σπίτια των οικισμών Δερμόνα και Κοκοτοί (σ. 83-84).

¹¹ Η Δημητριάδα αναφέρεται από τον Α. Φιλιππίδη ως «πόλις κατεδαφισμένη», από την οποία έχουν μείνει ορατά υπολείμματα ενός κατεστραμμένου κάστρου (σ. 147). Το ίδιο αναφέρει και ο Leake ο οποίος περιγράφει τα ερείπια της πόλης (W. M. Leake, *ό.π.*, τ. 4, σ. 375-376, και ελληνική μετάφραση «Ταξίδι», *ό.π.*, σ. 98-100).

¹² Σύμφωνα με τον Α. Φιλιππίδη, ο Δομοκός «κατοικείται υπό Οθωμανών και Χριστιανών εξ ημισείας» (σ. 110). Ο Rouqueville κάνει λόγο για οικισμό με την ονομασία Θαυμακοί, προφανώς χρησιμοποιώντας το όνομα του ομώνυμου αρχαίου οικισμού, ερείπια του οποίου ήταν ορατά σε μικρή απόσταση. Η ταύτιση αυτή των Θαυμακών με το Δομοκό επιβεβαιώνεται από την περιγραφή της θέσης του οικισμού αλλά και από τη λεπτομερή καταγραφή του οδοιπορικού του από τα Φάρσαλα στους Θαυμακούς και από εκεί στο Ζητούνι (βλ. Φ. Κ. Ο. Α. Πουκεβίλ, *Ταξίδι στην Ελλάδα Μακεδονία Θεσσαλία*, μετάφρ. Νίκη Μολφέτα, Αθήνα 1995, σ. 296-297 και 302). Ο γειτονικός οικισμός που σήμερα ονομάζεται Θαυμακό τότε ονομαζόταν Σκαρμάτζα. Η εκτίμηση του Rouqueville για τον πληθυσμό του οικισμού είναι κατά πάσα πιθανότητα υπερβολική, καθώς απέχει τόσο από αυτήν του Leake και του Α. Φιλιππίδη που συμπίπτουν στα 300 σπίτια, όσο και από του Ι. Λεονάρδου, ο οποίος στα 1836 υπολόγιζε τον πληθυσμό του Δομοκού/Θαυμακού σε 3.000 Έλληνες και μερικούς Οθωμανούς (βλ. Ιω. Αν. Λεονάρδος, *Νεώτατη της Θεσσαλίας Χωρογραφία*, επιμ. Κ. Σπανός, Λάρισα 1992, σ. 43).

¹³ Ο Α. Φιλιππίδης αναφέρει ότι η Ζαγορά έχει τέσσερις μαχαλάδες (σ. 192). Το ίδιο επισημαίνει και ο W. M. Leake, *Travels*, *ό.π.*, τ. 4, σ. 393.

¹⁴ Ο Α. Φιλιππίδης αναφέρει ότι η πόλη αναπτύσσεται σε δύο λόφους, στον δυτικό μένου μουσουλμάνοι και στον ανατολικό χριστιανοί (σ. 76-77).

¹⁵ Ο Α. Φιλιππίδης αναφέρει ότι η Θήβα έχει τέσσερις μαχαλάδες (σ. 58-59).

Οικισμός	Νέο όνομα	Δήμος/κοινότητα	Καποδιστριακός Δήμος	Νομός	Υψόμετρο	Θρησκεία	Φιλιππίδης	Rougeville	Leake
Καραξίτι	Άγ. Αθανάσιος (Καραχουσεϊν)	Κ. Αλαλκομενών	Δ. Κορωνεΐας	Βοιωτίας	100	X (,)	40- σ	40 σ	
Καργιά	Καρυά	Κ. Καρυάς	Δ. Ορχομενού	Βοιωτίας	100	X (,)	50- σ	50 σ	
Καριά	Καρυά	Δ. Καμένων Βούρλων	Δ. Καμένων Βούρλων	Φθιώτιδας	780	X	40- σ	40 οι	
Καρίτζα	Καρίτσα	Κ. Καρίτσης	Δ. Ευρυμενών	Λαρίσης	530	X	200- σ		150 οι
Καστέλα	Καστέλλα	κ. Καστέλλας	δ. Μεσσαπιών	Ευβοίας	15	X	80- σ		
Καστρί	Καστρί	Κ. Καστρίου	Δ. Λακέρειας	Λαρίσης	80	X	40+ σ		
Κατζασούνι	;					X	80- σ		
Κατζιλοχώρι	Κατσιλοχώρι	Κ. Αργαλαστής (1928)		Μαγνησίας		X	20+ σ		
Κατιχώρι	Κατωχώριο	Κ. Κατωχωρίου	Δ. Πορταριάς	Μαγνησίας	500	X	150+ σ		
Κησιρλί Μεγάλο	Συκούριο	Κ. Συκουρίου	Δ. Νέσωνος	Λαρίσης	150	M			
Κησιρλί Μικρό	Ελάτεια	Κ. Ελατείας	Δ. Μακρυχωρίου	Λαρίσης	120	M			
Κησός	Κισσός	Κ. Κισσού	Δ. Μουρσειού	Μαγνησίας	280	X	250+ σ		
Κιλιέρ ¹⁶	Κιλελέρ (Κυψέλη)	Κ. Κιλελέρ	Δ. Κιλελέρ	Λαρίσης	75	X+M	40- σ		
Κιρχόμπασι	;					M	10-15 σ		
Κοκοτοί ¹⁷	Κοκκωτοί	Κ. Κοκκωτών	Δ. Αλμυρού	Μαγνησίας	500	X	150- σ		60 οι
Κόνιαρ	Χλόη (Κονιάρη)	Δ. Βελεστίνου	Δ. Φερρών	Μαγνησίας	120	M	10-15 σ		
Κονκοράβα	Αμυγδαλή (Κοκοράβα)	Κ. Αμυγδαλής	Δ. Λακέρειας	Λαρίσης	340	X	150+ σ		
Κορηλέντι	;						20- σ		
Κούμαρο	;	;	;			X (,)	50- σ		
Κρικλέρ	;					X	50 σ		
Κυπαρίσι	Κυπαρίσσι	Κ. Κυπαρισσίου	Δ. Αταλάντης	Φθιώτιδας	15	X	15 σ		
Κυραμίδι	Κεραμίδι	Κ. Κεραμιδίου	Κ. Κεραμιδίου	Μαγνησίας	300	X	150+ σ		
Κυρασιά	Κερασιά	Κ. Κερασεάς	Δ. Κάρλας	Μαγνησίας	560	X	70-80- σ		
Λαμπιού	Λαμπινού	Κ. Λαμπινούς	Δ. Αφειτών	Μαγνησίας	290	X	50+ σ		
Λάρισα ¹⁸	Λάρισα	Δ. Λαρίσης	Δ. Λαρίσης	Λαρίσης	70	M+X	8.000- σ		8.800 οι
Λαύκος	Λαύκος	Κ. Λαύκου	Δ. Σηπιάδος	Μαγνησίας	310	X	500+ σ		
Λεχώνια, Δώθε ¹⁹	Κάτω Λεχώνια	Κ. Κάτω Λεχωνίων	Δ. Αρτέμιδος	Μαγνησίας	80	M(+X)	60+40+ οι		
Λεχώνια, Πέρα ²⁰	Άνω Λεχώνια	Κ. Άνω Λεχωνίων	Δ. Αρτέμιδος	Μαγνησίας	60	M(+X)	60+40 οι+		400 σ
Λήμνος (πόλη)	Μύρινα	Δ. Μύρινας	Δ. Μύρινας	Λέσβου	10	X+M	1000+ σ		
Λιβαδεΐα	Λιβαδεΐά	Δ. Λεβαδέων	Δ. Λεβαδέων	Βοιωτίας	200	X+M	2000+ σ	2000 σ	1.500 σ

¹⁶ Σύμφωνα με τον Α. Φιλιππίδη το Κιλιέρ είχε έως 30 σπίτια χριστιανών και έως 10 Τούρκων, υπάρχει όμως και τζαμί γιατί «πρώτα ήταν πολλοί» (σ. 126).

¹⁷ Ο Α. Φιλιππίδης συναθροίζει τα σπίτια των οικισμών Κοκοτοί και Δερμόνα (σ. 83-84).

¹⁸ Ο W. M. Leake, *Travels*, ό.π., τ. 1, σ. 438-439 και ελλην. μετάφραση «Ταξίδι στη Θεσσαλία το 1805», μετάφρ. Β. Αργυρούλης, σχόλια Κ. Σπανός, *Θεσσαλικό Ημερολόγιο*, 40 (2001), σ. 31-32) αναφέρει ότι σύμφωνα με τη μαρτυρία ενός ντόπιου προεστού οι τουρκικές οικογένειες είναι 8.000 ο ίδιος όμως εκτιμά ότι δεν υπερβαίνουν τις μισές. Επίσης κάνει λόγο για 300-400 σπίτια Εβραίων, 400 σπίτια Ελλήνων και Αρμένιους που έχουν τελευταία όμως μειωθεί. Την χαρακτηρίζει ως «την πιο οθωμανική πόλη νοτίως της Θεσσαλονίκης». Ο J. L. S. Bartholdy, *Ταξιδιωτικές*, ό.π., σ. 249, 253, που επισκέφτηκε τη Λάρισα το 1803, υπολογίζει τον πληθυσμό της σε 25.000 ψυχές και κάνει λόγο για σημαντική παρουσία Εβραίων.

¹⁹ Ο Α. Φιλιππίδης συναθροίζει τα σπίτια των οικισμών Πέρα και Δώθε Λεχώνια (σ. 165-166).

²⁰ Ο Α. Φιλιππίδης συναθροίζει τα σπίτια των οικισμών Πέρα και Δώθε Λεχώνια (σ. 165-166). Αντίθετα ο W. M. Leake, ό.π., σ. 392 κάνει λόγο για 400 σπίτια συνολικά και για τους δύο οικισμούς.

Οικισμός	Νέο όνομα	Δήμος/κοινότητα	Καποδιστριακός Δήμος	Νομός	Υψόμετρο	Θρησκεία	Φιλιππίδης	Rougeville	Leake
Λιβανάτες	Λιβανάτες	Κ. Λιβανατών	Δ. Δαφνουσίων	Φθιώτιδας	60	X	60- σ	30 οι	
Λιδρόμια	Χώρα	Δ. Αλοννήσου	Δ. Αλοννήσου	Μαγνησίας	180	X	100+ σ	150 οι	
Λιθάδα	Λιθάδα (Λιθάδα)	Κ. Λιχάδος	Κ. Λιχάδος	Ευβοίας	140	X	100+ σ		
Λιψός	Αιδηψός	Δ. Λουτρών Αιδηψού	Δ. Αιδηψού	Ευβοίας		X	50- σ		
Λουγγός	Λογγός	Δ. Αγ. Κωνσταντίνου	Δ. Αγ. Κωνσταντίνου	Φθιώτιδας	20	X	50- σ	10 οι	
Λουκίσια	Λουκίσια	Κ. Λουκισίων	Δ. Ανθηδόνας	Ευβοίας	170	X	15 σ		
Λούτζι	Λούτσι	Κ. Λουτσίου	Δ. Ορχομενού	Βοιωτίας	270	X	20+ σ	5 οι	
Λουφακλάρ ²¹	Καλαμάκι (Αληφακλάρ)	Κ. Καλαμακίου	Δ. Κιλελέρ	Λαρίσης	80	M	70+ σ		
Λύμνη	Λίμνη	δ. Λίμνης	δ. Ελυμνίων	Ευβοίας	20		1200+ σ		
Μαγούλα	Λενδράκι (Πασιά Μαγούλα)	Κ. Βαμβακούς	Δ. Πολυδάμαντα	Λαρίσης	143	X	20- σ		
Μακριά Ράχη	Μακρυρράχη	Κ. Μακρυρράχης	Δ. Ζαγοράς	Μαγνησίας	300	X	100+ σ		
Μακρινίτζα ²²	Μακρινίτσα	Κ. Μακρινίτσης	Κ. Μακρινίτσης	Μαγνησίας	600	X	800+ σ		1200 σ
Μαλεσίνα	Μαλεσίνα	Κ. Μαλεσίνης	Δ. Μαλεσίνης	Φθιώτιδας	210	X	65 σ	20 οι	
Μαμούρα	Αλακκομεναί	Κ. Αλακκομενών	Δ. Κορωνείας	Βοιωτίας	100	X (;)	50- σ	15 σ	
Μαρτίνι	Μαρτίνο	Κ. Μαρτίνου	Δ. Οπουντίων	Φθιώτιδας	210	X	300 σ	150 σ	
Μαχαλάδες	Κυπαρισσώνας (Μαχαλάς)	Κ. Πελασγίας	Δ. Πελασγίας	Φθιώτιδας	330	X	40 σ		
Μελιδόνι	Μελιδόνι	Κ. Αρκίτσης	Δ. Δαφνουσίων	Φθιώτιδας	280	X	15 σ	20 οι	
Μετισυλή	Μελισσοχώρι (Μετσελή)	Κ. Μελισσοχωρίου	Δ. Νικαίας	Λαρίσης	70	X	30- οι		
Μετόχι	Μετόχι	Κ. Μετοχίου	Δ. Αργαλαστής	Μαγνησίας	180	X	70+ σ		
Μηλαιές	Μηλιές	Κ. Μηλεών	Δ. Μηλεών	Μαγνησίας	360	X	300+ σ		300 σ
Μιτζέλα ²³	Παλαιά Μιτζέλα	Κ. Πουρίου (1928)		Μαγνησίας		X	150+ σ		
Μοϊμούλι	Χάλκη (Μαϊμούλι)	Κ. Χάλκης	Δ. Πλατυκάμπου	Λαρίσης	85	X	40- σ		
Μολίβι	;	;	;			X (;)	10- σ	8 σ	
Μόλος	Μώλος	Κ. Μώλου	Δ. Μώλου	Φθιώτιδας	45	X	200- σ	40 οι	
Μούλκια	;			Φθιώτιδας		X	30+ σ		
Μούλτζι	Αλιάρτος (;)	Δ. Αλιάρτου	Δ. Αλιάρτου	Βοιωτίας	100	X (;)	50 σ	15 σ	
Μούρησι	Μούρεσι	Κ. Μουρεσίου	Δ. Μουρεσίου	Μαγνησίας	360	X	100+ σ		
Μπακράτζι ²⁴	Ζάππειο	Κ. Ζαπείου	Δ. Νικαίας	Λαρίσης	170	X	100- σ		
Μπαμπάς ²⁵	Τέμπη	Κ. Τεμπών	Κ. Αμπελακίων	Λαρίσης	20	M			

²¹ Σύμφωνα με τον Α. Φιλιππίδη το Λουφακλάρ είχε δύο μαχαλάδες (σ. 137). Την ίδια παρατήρηση κάνει και ο W. M. Leake, *ό.π.*, τ. 4 σ. 419, ο οποίος ονομάζει το χωριό Abuflaklār και υποστηρίζει ότι είναι Κονιαροχώρι.

²² Στα 1.200 σπίτια που αναφέρει για τη Μακρινίτσα ο W. M. Leake (*ό.π.*, σ. 392) περιλαμβάνει και τους μαχαλάδες της ήτης. Σύμφωνα με τον Γρ. Κωνσταντά, που κάνει λόγο για 1.000 σπίτια, οι μαχαλάδες της ήταν οι Σταγιάτες και η Κουκουράβα (βλ. Γ. Θωμάς, *Η ανέκδοτη Χωρογραφία της Ανατ. Θεσσαλίας από το Γρηγόριο Κωνσταντά. Ένα χειρόγραφο του 1838*, Βόλος 1991, σ. 33).

²³ Σύμφωνα με τον Α. Φιλιππίδη η Μιτζέλα είχε δύο μαχαλάδες (σ. 195-196). Ο Γρ. Κωνσταντάς αναφέρει ότι η Παλαιά Μιτζέλα έχει εγκαταλειφθεί από τους κατοίκους της που μεταφέρθηκαν στη Νέα Μιτζέλα (σημ. Αμαλιάπολη) (βλ. Γ. Θωμάς, *Η ανέκδοτη Χωρογραφία, ό.π.*, σ. 65).

²⁴ Ο Α. Φιλιππίδης υποστηρίζει ότι λόγω μίας επιδημίας πανώλης που έπληξε το Μπακράτζι το 1813 δεν απόμειναν ούτε 30 οικογένειες (σ. 115).

Οικισμός	Νέο όνομα	Δήμος/κοινότητα	Καποδιστριακός Δήμος	Νομός	Υψόμετρο	Θρησκεία	Φιλιππίδης	Rougeville	Leake
Μπεσκές	Παρόρι (Μπεσχένι)	Κ. Παρορίου	Δ. Δαύλειας	Βοιωτίας	280	X	80- σ	30 σ	
Μπιρ	Καλλιθέα	Κ. Αργαλαστής	Δ. Αργαλαστής	Μαγνησίας	230	X	30+ σ		
Μπιστινίκα	Ξινόβρυση (Μπεστίνικα)	Κ. Ξινόβρυσης	Δ. Αργαλαστής	Μαγνησίας	240	X	80+ σ		
Μπογδάν	;					X	25 σ	7 οι	20 σ
Μποροζάνι	Αχιλλείο (Μπουραζάν)	Κ. Νίκης	Δ. Αρμενίου	Λαρίσης	55	X	30+ σ		
Μποτονίτσα ²⁶	Μενδενίτσα	Κ. Μενδενίτσης	Δ. Μόλου	Φθιώτιδας	560	M	200+ σ	400 οι	165 οι
Μπραάμ	Θούριο (Μπράμαγα)	Κ. Θουρίου	Δ. Χαϊρωνείας	Βοιωτίας	110	X	200 σ	40 σ	
Μπρομήρι ²⁷	Προμύρι	Κ. Προμυρίου	Δ. Σηπιάδος	Μαγνησίας	240	X	250+ σ		
Νάματα	Νάματα (Νιάματα)	Κ. Ναμάτων	Δ. Πλατυκάμπου	Λαρίσης	50	X	30+ οι		
Νέχαλι	Ομοφοχώρι (Νέχαλη)	Κ. Ομοφοχωρίου	Δ. Πλατυκάμπου	Λαρίσης	70	X	20+ οι		
Νεχωράκη	Νεχωράκι	Κ. Αγ. Γεωργίου	Δ. Αγ. Γεωργίου Τυμφορηστού	Φθιώτιδας	320	X	10- σ		
Νεχώρι ²⁸	Νεχωρίο	Δ. Αγ. Κωνσταντίνου	Δ. Αγ. Κωνσταντίνου	Φθιώτιδας	30	X	100 οι		
Νεχώρι	Νεχωρί	Κ. Νεχωρίου	Δ. Αφετών	Μαγνησίας	460	X	200+ σ		280 σ
Νησί		::	;		;	X (:)	40- σ	30 σ	
Νιάου	Αφέτες	Κ. Αφετών	Δ. Αφετών	Μαγνησίας	240	X	80+ σ		
Νιμπιγλέρ	Νίκαια (Νεμπεγλέρ)	Δ. Νικαίας	Δ. Νικαίας	Λαρίσης	90	X	100+ οι		
Νοβρακή ²⁹	Ομβριακή	Κ. Ομβριακής	Δ. Ξυνιάδος	Φθιώτιδας	570	X	300 οι		
Νταουκλή	Ξυνιάδα (Δαουκλή)	Κ. Ξυνιάδος	Δ. Ξυνιάδος	Φθιώτιδας	490	X	50- σ		
Ντερβένι	Καλαμάκι (Δερβέν Φούρκα)	Κ. Καλαμακίου	Δ. Λαμιέων	Φθιώτιδας	760	X	60 σ		
Ντερβεσάδες	Άγιος Σεραφείμ (Δερβισάδες)	Κ. Αγ. Σεραφείμ	Μόλου	Φθιώτιδας	35	X	70- σ		
Ντιγλές	Μαυρόγεια (Δεγλές, Δεγλεσί)	Κ. Αγ. Δημητρίου	Δ. Ορχομενού	Βοιωτίας	100	X (:)	40- σ	20 σ	
Ντιλίγαλι	;					M+X	30+ σ		
Ντρις Μπέι	Άγιος Βλάσης (Δρισμπέη)	Δ. Αταλάντης	Δ. Αταλάντης	Φθιώτιδας	270	X	8 σ		
Ξεροχώρι	Ιστιαία (Ξηροχώρι)	Δ. Ιστιαίας	Δ. Ιστιαίας	Ευβοίας	35	X+M	400+ σ		

²⁵ Ο D. Urquhart «Ταξίδι στη Θεσσαλία του 1830», μετάφρ. Νίκη Ντεσλή, σχόλια Κ. Σπανός, *Θεσσαλικό Ημερολόγιο*, 27 (1995), σ. 142, συμφωνεί και αυτός ότι, όταν επισκέφτηκε τον Μπαμπά, είχε 25 οικογένειες Τούρκων και δύο οικογένειες Ελλήνων προσφύγων.

²⁶ Ο Α. Φιλιππίδης σημειώνει ότι έξω από το χωριό της Μποτονίτσας υπάρχουν έως 15 σπίτια χριστιανών κολίγων (σ. 75).

²⁷ Ο Γρ. Κωνσταντάς σημειώνει ότι το Προμύρι είχε πριν την Επανάσταση 500 σπίτια τώρα όμως έχουν μείνει 250 το πολύ 300 (βλ. Γ. Θωμάς, *Η ανέκδοτη Χωρογραφία*, ό.π., σ. 55).

²⁸ Ο Α. Φιλιππίδης υποστηρίζει ότι το χωριό Νεχώρι δημιουργήθηκε το 1791, όταν ο «ηγεμών της Ελλάδος» ανέθεσε σε κάποιον Αναγνώστη Νταλαρή από την Καριά να συγκροτήσει χωριό, προσφέροντάς του δεκαετή απαλλαγή από την καταβολή δεκάτης και άλλων φόρων («ούτε καρπόν ούτε δόσιμον»). Οι νεήλυδες προσπάθησαν να εκχερσώσουν την περιοχή και βρήκαν συμπαράσταση από δύο καπετάνιους, τον Τρικεριώτη Αγγελάκη Χατζή Λεϊμονή και τον Υδραίο Νικόλα Τομπάζη που ήθελαν ξυλεια για τη ναυπήγηση μεγάλων πλοίων. Στο Νεχώρι ενσωματώθηκε ήδη από τα χρόνια του Α. Φιλιππίδη ο οικισμός Σκυλοχώρι. Ο Α. Φιλιππίδης με το όνομα Νεχώρι αναφέρει και άλλο γειτονικό οικισμό κάτω από την Καριά που είχε 50 σπίτια έχει όμως πλέον ερημώσει (σ. 104).

²⁹ Ο Α. Φιλιππίδης υποστηρίζει ότι η Νοβρακή πριν από δέκα χρόνια είχε 50 σπίτια. Αποδίδει την πρόοδο του τόπου στον ντόπιο πρόκριτο Αναγνώστη Αγγελακόπουλο (σ. 109).

Οικισμός	Νέο όνομα	Δήμος/κοινότητα	Καποδιστριακός Δήμος	Νομός	Υψόμετρο	Θρησκεία	Φιλιππίδης	Rougeville	Leake
Ξορήτσι	Ξορούτσι	Κ. Ξορυχτίου	Δ. Μουρεσίου	Μαγνησίας	500	X	15-20+ σ		
Παλαιοχώρι	Παλαιοχώρι	Κ. Λιγάδος (1951)	-	Ευβοίας	270	X	15- σ		
Παλαμάς	Παλαμάς	Κ. Παλαμά	Δ. Δομοκού	Φθιώτιδας	720	X	40- σ		
Παλιροχώρι	Παλίρροια (:;)	Δ. Αταλάντης	Δ. Αταλάντης	Φθιώτιδας	-	X	7 σ		
Παναγία	Παναγία	Κ. Παναγιάς	Δ. Ξυνιάδος	Φθιώτιδας	520	X	100- σ		
Παύλου	Παύλος	Κ. Παύλου	Δ. Ορχομενού	Βοιωτίας	200	X	30 σ	20 οι	
Πέτρα / Αντίς Τεπέ ³⁰	Πέτρα (1928)	Κ. Σωτηρίου		Λαρίσης		M+X			
Πετρομαγούλα	[Πετρομαγούλα]	Δ. Ορχομενού (1951)	Ενώθηκε με τον Ορχομενό	Βοιωτίας	[100]	X (:)	40- σ	50 σ	
Πηνακάτες	Πινακάτες	Κ. Πινακατών	Δ. Μηλεών	Μαγνησίας	580	X	120+ σ		100 σ
Πλάτανος	Πλάτανος	Κ. Πλατάνου	Δ. Αλμυρού	Μαγνησίας	150	X	500+ σ	400 οι	650 οι
Πολιτικά	Πολιτικά	κ. Πολιτικών	δ. Μεσσαλίων	Ευβοίας	50	X	80+ σ		
Πολυδένδρι	Πολυδένδρι [: Άνω Πολυδένδρι]	Κ. Σκήτης (1928)		Λαρίσης	300	X	40+ σ		
Πορί	Πουρί	Κ. Πουρίου	Δ. Ζαγοράς	Μαγνησίας	400	X	80+ σ		
Πορνάρι	Πουρνάρι	Κ. Πουρναρίου	Δ. Δομοκού	Φθιώτιδας	210	X			
Πορταριά	Πορταριά	Κ. Πορταριάς	Δ. Πορταριάς	Μαγνησίας	600	X	300+ σ		700 σ
Πουλάκα	Κυρτόνη (Κολάκα)	Κ. Κολάκας	Δ. Αταλάντης	Φθιώτιδας	480	X	20+ σ	10 οι	
Πουρνάρι	;	;	;			X (:)	30- σ	15 σ	
Πρόπαντος ³¹	Πρόπαν	Κ. Καλαμακίου	Δ. Αφετών	Μαγνησίας	300	X	100+ σ		
Προυσινά	Προσκυνάς	Κ. Προσκυνά	Δ. Μαλεσίνης	Φθιώτιδας	80	X	35 σ		
Ράχες	Ράχες	Κ. Ράχης	Δ. Εχιναίων	Φθιώτιδας	100	X	20- σ	40 σ	
Ράχη	Ράχη	Αγ. Γεωργίου {1961}	-	Βοιωτίας	100	X (:)	40- σ		
Ρέτζανι	Μεταξοχώρι (Ρέτσανη)	Κ. Μεταξοχωρίου	Δ. Αγιάς	Λαρίσης	300	X	300+ σ		
Ριζόμυλο	Ριζομύλος	Κ. Ριζομύλου	Δ. Κάρλας	Μαγνησίας	65	X	50- οι		
Ριτζιόνα	Ριτσόνα	Κ. Βαθέος	Δ. Αυλίδος	Ευβοίας	170		30- σ		
Ρουβγιαίς	Ροβιές	κ. Ροβιάν	δ. Ελυμνίων	Ευβοίας	10	X	40- σ		
Ρωμαίικο	Ρωμαίικο	Κ. Ρωμαίικου	Λεβαδέων	Βοιωτίας	30	X (:)	30 σ	25 σ	
Σαανλάρ	Μόδεστος (Σαρχανλάρ)	Κ. Μελιάς	Δ. Πλατοκάμπο υ	Λαρίσης	65	X	30- οι		
Σακαλάρ ³²	Μέγα Μοναστήρι	Κ. Μεγάλου Μοναστηρίου	Δ. Αρμενίου	Λαρίσης	120	X	70+ σ		
Σαράχαλι ³³	Λοφίσκος (Σαραχάτι)	Κ. Μελίσσης	Δ. Κιλελέρ	Λαρίσης	90	X	70+ σ		
Σαρίμησι	Πρόδρομος (Σαρίμιο η Σαρίζνιο)	Κ. Γλαύκης	Δ. Πλατοκάμπο υ	Λαρίσης	62	X	5-6 οι		
Σέσκουλον ³⁴	Σέσκλο	Κ. Σέσκλου	Αιτωνίας	Μαγνησίας	220	X	150+ σ		50 σ
Σίτι	;	;	;			X	30- σ		
Σιούρπη	Σούρπη	Κ. Σούρπης	Δ. Σούρπης	Μαγνησίας	30	X	300+ σ	80 σ	120 οι
Σιρτάδες	;	;	;			X	20 οι- σ		
Σίρτζι	Υπάτο	Κ. Υπάτου	Δ. Θηβαίων	Βοιωτίας	200	X	20 σ		
Σκάρματζα	Θαυμακό (Σκάρμιτσα)	Κ. Θαυμακού	Δ. Θεσσαλιώτιδ ος	Φθιώτιδας	240	X	150- σ		
Σκήτι	Σκήτη	Κ. Σκήτης	Δ.	Λαρίσης	310	X	100- σ		

³⁰ Ο Α. Φιλιππίδης δεν αναφέρει τον συνολικό πληθυσμό της Πέτρας, οι χριστιανοί ήταν 6-7 οικογένειες (σ. 127).

³¹ Ο W. M. Leake, *ό.π.*, τ. 4 σ 392 θεωρεί ότι το Πρόπαντο ήταν συνοικισμός των Μηλιών.

³² Ο Α. Φιλιππίδης συναθροίζει τα σπίτια των οικισμών Σακαλάρ και Σαραχάλι (σ. 125-126).

³³ Ο Α. Φιλιππίδης συναθροίζει τα σπίτια των οικισμών Σακαλάρ και Σαραχάλι (σ. 125-126).

³⁴ Το Σέσκουλο σύμφωνα με τον Α. Φιλιππίδη είχε μεγάλα σπίτια σαν τον Βόλο, βρίσκεται όμως σε παρακμή (σ. 144).

Οικισμός	Νέο όνομα	Δήμος/κοινότητα	Καποδιστριακός Δήμος	Νομός	Υψόμετρο	Θρησκεία	Φιλιππίδης	Rougeville	Leake
			Μελιβοΐας						
Σκιάθος Εβραιοκάστρο ³⁵	Σκιάθος	Δ. Σκιάθου	Δ. Σκιάθου	Μαγνησίας	20	X	200+ σ		
Σκιάθος, Κάστρο						X	200+ σ	200 οι	
Σκλήθρον	Σκλήθρο	Κ. Σκλήθρου	Δ. Μελιβοΐας	Λαρίσης	400	X	70- σ		
Σκόπελος	Σκόπελος	Δ. Σκοπέλου	Δ. Σκοπέλου	Μαγνησίας	37	X	1000+ σ	1000 κ	
Σκριπού	Αθάμας	Δ. Ορχομενού (1951)	Ενώθηκε με τον Ορχομενό	Βοιωτίας	[100]	X (,)	70- σ	120 σ	100 σ
Σκυ ³⁶	Συκή	Κ. Συκής	Δ. Αφετών	Μαγνησίας	290	X	80+ σ		
Σκυλοχώρι ³⁷	Νεοχώριο	Δ. Αγ. Κωνσταντίνου	Δ. Αγ. Κωνσταντίνου	Φθιώτιδας	30	X	15- σ	10 οι	
Σκύρος	Σκύρος	Δ. Σκύρου	Δ. Σκύρου	Ευβοίας	90		700+ σ		
Σπαήδες	Ελαιών	Κ. Ελεάνος	Δ. Θηβών	Βοιωτίας	190	X	40- σ		
Σταάταις	Σταγιατές	Κ. Σταγιατών	Δ. Πορταριάς	Μαγνησίας	340	X	80+ σ		
Στρόφος	Στρόφιλος	Κ. Αγίου Βλασίου	Δ. Αρτέμιδος	Μαγνησίας	380	M	3 οι		
Στυλίδα	Στυλίδα	Δ. Στυλίδος	Δ. Στυλίδος	Φθιώτιδας	20	X	200 σ	50 σ	
Ταλάντι ³⁸	Αταλάντη	Δ. Αταλάντης	Δ. Αταλάντης	Φθιώτιδας	90	X+M	600+ σ	500 οι	300 σ
Ταράτζα	Ταράτσα	Δ. Λαμιέων (1981)		Φθιώτιδας	280	X	30- σ	20 σ	
Τατάρ	Ζωοδόχος Πηγή (ως 1949 Αγ. Ανάργυροι)	Κ. Ζωοδόχου Πηγής	Δ. Πολυδάμαντα	Λαρίσης	190	X	40- σ		
Ταχταλή	Ταχταλί	Κ. Αγνάντης		Φθιώτιδας		X	15 σ	5 οι	

³⁵ Ο Α. Φιλιππίδης αναφέρει ότι ο οικισμός Εβραιοκάστρο «πρώτον ήταν χώρα κατοικημένη με μικρόν κάστρο και δεν τους άφηναν να ησυχάσουν και απέρασαν επάνω εις τον Σκιάθον», δηλαδή στο Κάστρο, την παλαιά Χώρα του νησιού. Υποστηρίζει δε ότι οι Λίμνιοι που ήταν όλοι ναυτικοί ήρθαν με έγκριση του Σουλάνου Αβδούλ Χαμίτ (1774-1789) και εγκαταστάθηκαν εκεί, ο οικισμός τους δε αριθμεί ήδη 200 σπίτια (Θ. Σπεράντσας, *ό.π.*, σ. 199). Η μαρτυρία των Δημητριάδων στη *Νεωτερική Γεωγραφία* που εκδόθηκε το 1791 συμπίπτει. Αναφέρουν ότι οι κάτοικοι του νησιού είχαν προσπαθήσει ήδη πριν τα Ορλωφικά να μεταφέρουν εκεί τη Χώρα και άρχισαν να κατασκευάζουν σπίτια τα οποία όμως «τάκαυσαν οι κλέφται» και συνεχίζουν: «Τώρα ακούω πως ήλθαν αυτού από μία χώρα της Ευβοίας Λίμνη ονομαζόμενη οπού ερήμωσε, προς τούτοις και από την Κασσάνδρα, και έκαμαν ένα χωριό» (βλ. Αικατερίνη Κουμαριανού, *ό.π.*, σ. 243). Στις αρχές του 19^{ου} αιώνα ο Σκιαθίτης λόγιος Επιφάνιος Δημητριάδης συνέγραψε σύντομη «Ιστορία της νήσου Σκιάθου» γράφει και αυτός: «Ήδη δε προ τινων χρόνων ελθόντες τινές εκ της Ευβοίας άποικοι Λίμνιοι της Ευβοίας λεγόμενοι, και οικοδομήσαντες οικίας εν τινί τόπω του λιμένος, Παλαιοκάστωρ ή Ωραικάστωρ επονομαζόμενω, οικούσιν εκείσε, μεθ' ων και οι παλαιοί κάτοικοι της νήσου, οικοδομήσαντες οικίας τινάς ή εργαστήρια εν τω παραλίω τόπω, οικούσιν εκ διαλειμμάτων, καταβαίνοντες εκ του κλειστού φρουρίου» (βλ. Σπ. Λάμπρος, «Επιφάνιος Δημητριάδης ο Σκιάθιος», π. *Νέος Ελληνομνήμων*, 13 (1916), σ. 436). Με τις μαρτυρίες αυτές συνάδει και η διήγηση του περιηγητή Α. Bisani (*A picturesque tour through part of Europe, Asia and Africa*, Λονδίνο 1793, σ. 50) ο οποίος επισκέφτηκε το λιμάνι της Σκιάθου το 1788 και αναφέρει ότι ο οικισμός έχει κτιστεί πριν από τέσσερα χρόνια και δεν έχει πάνω από 200 κατοίκους. Βλ. επίσης για το θέμα όσα αναφέρουν οι Τρ. Ευαγγελίδης, *Η νήσος Σκιάθος*, *ό.π.*, σ. 116, Ν. Μπελλάρας, *Το Ελύμιον (Λίμνη Ευβοίας)*, 2^η έκδ., Αθήνα 1969, σ. 130-133 και Ι. Φραγκούλας, *Σκιαθίτικα*, *ό.π.*, σ. 32). Δεν είναι σαφές ποιος από τους δύο τύπους εκφοράς ονομασίας του οικισμού Εβραιοκάστρο ή Ωραιόκάστρο επικρατούσε στις αρχές του 19^{ου} αιώνα. Ο Τρ. Ευαγγελίδης, *ό.π.*, σε χάρτη που περιλαμβάνει στο βιβλίο του σημειώνει τοπωνύμιο Οβριόκάστρο, βορειοανατολικά της Χώρας στη θέση Καβούλι.

³⁶ Ο Γρ. Κωνσταντάς αναφέρεται δύο φορές στο χωριό Συκή. Την πρώτη φορά έχει διαγράψει το γραπτό του και κάνει λόγο για 100 σπίτια, ενώ τη δεύτερη για 50 (Γ. Θωμάς, *Η ανέκδοτη Χωρογραφία*, *ό.π.*, σ. 48 και 57).

³⁷ Ο Α. Φιλιππίδης αναφέρει ότι το Σκυλοχώρι έχει ήδη στα χρόνια του ενσωματωθεί στο Νεχώρι (σ. 105).

³⁸ Το Ταλάντι, σύμφωνα με τον Α. Φιλιππίδη, «κατοικείται από Χριστιανούς και Οθωμανούς εξ ημισείας» (σ. 95).

Όικισμός	Νέο όνομα	Δήμος/κοινότητα	Καποδιστριακός Δήμος	Νομός	Υψόμετρο	Θρησκεία	Φιλιππίδης	Rougeville	Leake
		(1928)							
Τζαγκαράδα ³⁹	Τσαγκαράδα	Κ. Τσαγκαράδας	Δ. Μουρεσίου	Μαγνησίας	420	X	400+ σ		
Τζιαλιτζάνι (ή Σιλίτζάνι)	Ανατολή (Σελίτσανη)	Κ. Ανατολής	Δ. Λακέρειας	Λαρίσης	960	X	200+ σ		
Τζιτζήρα	;	;	;			X (;	30- σ	10 σ	
Τζομέ	Νέο Μοναστήρι (Τσόμπα)	Κ. Νέου Μοναστηρίου	Δ. Θεσσαλιώτιδος	Φθιώτιδας	120	X	50 σ		
Τζουλάρ ⁴⁰	Μελία (Τσουλάρ)	Κ. Μελίας	Δ. Πλατυκάμπου	Λαρίσης	62	X+M	42-47+ σ		
Τζοφλάρ	Σοφιάδα (Τσουφλάρ, Τσφλάρ)	Κ. Σοφιάδας	Δ. Θεσσαλιώτιδος	Φθιώτιδας	120	X	40- σ		
Τοποντζάρ	Πλακούκαμπος (Τοπουσλάρ)	Δ. Πλατυκάμπου	Δ. Πλατυκάμπου	Λαρίσης	67	X	40- οι		
Τόρτζια	;					X	20 σ		
Τουρκοχώρι	Παναγίτσα (:) Σουλέμπεη	Δ. Ελάτειας	Δ. Ελάτειας	Φθιώτιδας	240	M			
Τρίκερι ⁴¹	Τρίκερι	Κ. Τρικερίου	Κ. Τρικερίου	Μαγνησίας	280	X	300+ σ		300-400 σ
Φάκα	Σφάκα	Κ. Σφάκας	Δ. Ελάτειας	Φθιώτιδας	240	X	35 σ		
Φέρσαλα	Φάρσαλα	Δ. Φαρσάλων	Δ. Φαρσάλων	Λαρίσης	160	X+M	400- οι		600-700 σ
Φτιλιό	Πτελεός (Φτελιό)	Κ. Πτελεού	Δ. Πτελεού	Μαγνησίας	100	X	100+ σ	40 σ	60 οι
Χάλια ⁴²	Δροσιά	Κ. Δροσιάς	Δ. Ανθηδώνος	Ευβοίας	30	X	80+ σ		
Χαμάκος ⁴³	Αχιλλείο (Καλύβια Χαμάκου)	Κ. Αχιλλείου	Δ. Πτελεού	Μαγνησίας	15	X	35- σ		30-40 οι
Χατζίμυσι	Στεφανοβικείο (Χατζήμυσι)	Κ. Στεφανοβικείου	Δ. Κάρλας	Μαγνησίας	55	X	40+ οι		50 σ
Χατζόμπασι ⁴⁴	Νίκη	Κ. Νίκης	Δ. Αρμενίου	Λαρίσης	55	M+X	40+ σ		
Χίλιομόδ	Μόδι (.)	Κ. Μοδίου	Δ. Τιθορέας	Φθιώτιδας	370	X	100 σ		
Χούμπαγο						X	50- σ		20 σ
Ωραιοί	Ωρεοί	Κ. Ωρεών	Δ. Ωρεών	Ευβοίας	10	X	60- σ		

³⁹ Σύμφωνα με τον Α. Φιλιππίδη η Τζαγκαράδα είχε τέσσερις μαχαλάδες (σ. 184).

⁴⁰ Το Τζουλάρ, σύμφωνα με τον Α. Φιλιππίδη έχει 7 σπίτια τούρκικα και 35-40 χριστιανικά (σ. 125).

⁴¹ Ο Α. Φιλιππίδης αναφέρει ότι το νησί Τρίκερι είχε εγκαταλειφθεί από τους κατοίκους και «έχει σήμερα πάνω μερικά καλύβια, όπου πηγαίνουν και κάθονται οι Τρικεριώται, όταν θενά γεωργήσουν τα εκεί χωράφια τους» (σ. 86). Την άποψη ότι οι κάτοικοι εγκατέλειψαν το νησί Τρίκερι διωγμένοι από τους πειρατές εκφράζει ο W. M. Leake, *ό.π.*, τ. 4, σ. 396. Διαφορετική είναι η εκτίμηση του J. L. S. Bartholdy, *Ταξιδιωτικές, ό.π.*, σ. 228, για τον πληθυσμό που συγκεντρώνει το Τρίκερι αφού αυτός στα 1803 εκτιμά ότι μπορεί να φτάνει τις 4.000 ή τις 6.000 κατοίκους.

⁴² Τα Χάλια σύμφωνα με τον Α. Φιλιππίδη αποτελούνται από δύο χωριά (σ. 56-57).

⁴³ Σύμφωνα με τον Δ. Νάτσιο, *Ενορίες και εφημέριοι της επισκοπής Ζητουνίου (Λαμίας) κατά το 1834*, Λαμία 1982, σ. 20, το χωριό Χαμάκου διαλύθηκε και οι κάτοικοί του δημιούργησαν το Αχιλλείο στη Μαγνησία και τη Γλύφα στη Φθιώτιδα.

⁴⁴ Σύμφωνα με τον Α. Φιλιππίδη στο Χατζόμπασι «πρώτα ήταν όλο Τούρκοι, τώρα μόνον έμειναν δύο τρεις φαμελιές» (σ. 126). Με την παρατήρηση αυτή συμφωνεί και ο W. M. Leake *Travels in Northern Greece*, τ. 4, *ό.π.*, σ. 327-328 που αναφέρει ότι το Χατζιόμπασι -αλλά και τα χωριά Ορφανά, Μισαλάρ, Τεκελί- κατοικούνταν από Κονιάρους Τούρκους οι οποίοι τα εγκατέλειψαν και τώρα πλέον κατοικούνται από Έλληνες. Σε ελληνική μετάφραση αποσπάσματος του έργου του Ληκ σημειώνει ότι η εγκατάλειψη αυτή πρέπει να έγινε το 1800, βλ. W. M. Leake, «Ταξίδι στη Θεσσαλία του 1809», μετάφρ. Γεωργία Καραϊσκού, *π. Θεσσαλικό Ημερολόγιο*, 29 (1996), σ. 74.

Σημειώσεις

- Στη στήλη *Οικισμός* αναγράφεται η ονομασία του οικισμού όπως απαντά στη *Μερική Γεωγραφία*. Η κατάταξη των οικισμών είναι αλφαβητική.
- Στη στήλη *Νέο Όνομα* αναγράφεται η νέα ονομασία του οικισμού για τις περιπτώσεις εκείνες που υπήρξε μετονομασία.
- Στη στήλη *Δήμος/Κοινότητα* αναγράφεται ο δήμος ή η κοινότητα στην οποία υπαγόταν ο οικισμός μέχρι το 1997.
- Στην στήλη *Καποδιστριακός Δήμος* αναγράφεται ο Δήμος στον οποίο υπάγεται ο οικισμός μετά την ψήφιση του Νόμου Καποδίστρια το 1997.
- Στη στήλη *Νομός* αναγράφεται ο νομός στον οποίο υπάγεται σήμερα ο οικισμός.
- Στη στήλη *Υψόμετρο* δίδεται το υψόμετρο του σύγχρονου οικισμού με βάση τα στοιχεία της ΕΣΥΕ.
- Στη στήλη *Θρησκεία* μεταφέρεται η πληροφορία για το θρήσκευμα των κατοίκων που δίνει ο Α. Φιλιππίδης.
- Στη στήλη *Α. Φιλιππίδης* αναγράφεται ο αριθμός σπιτιών ή οικογενειών που αναγράφει ο συγγραφέας στη *Μερική Γεωγραφία*.
- Στη στήλη *Rouqueville* αναγράφεται ο αριθμός σπιτιών που αναγράφεται στο F. C. H. L. Rouqueville, *Voyage de la Grèce*, 2^η έκδ., τ. 4, Παρίσι 1826.
- Στη στήλη *Leake* αναγράφεται ο αριθμός σπιτιών ή οικογενειών που δίνει ο συγγραφέας στο *Travels in Northern Greece*, τ. 4, επανέκδοση Άμστερνταμ 1967.
- Χ: Χριστιανοί, Μ: Μουσουλμάνοι, Ε: Εβραίοι.
- σ: σπίτια, ο: οικογένειες, κ: κάτοικοι.
- Με πλάγια έχουν γραφεί οι οικισμοί που δεν κατέστη εφικτό να ταυτιστούν με κάποιο επίσημο οικισμό. Σχόλια για αυτούς βλ. στο παράρτημα 3.
- Στο παράρτημα 2 αναγράφονται οι διοικητικές μεταβολές των οικισμών που καταργήθηκαν με επίσημες πράξεις.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΠΟΥ ΠΑΥΟΥΝ ΝΑ ΕΜΦΑΝΙΖΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΑΠΟΓΡΑΦΕΣ

Οικισμός	Δήμος/Κοινότητα	Νομός	Παρατηρήσεις
Άγιος Ιωάννης	Κ. Θίσβης (1928)	Βοιωτίας	16/10/1940 καταργείται ο οικισμός
Αραποχώρι	Κ. Ρωμαϊκού (1928)	Βοιωτίας	262 ^Α -31/8/1912 προσαρτάται στην κ. Ρωμαϊκού, 16/10/1940 καταργείται
Καμάρα/Καμάρι	Κ. Αργαλαστής (1928)	Μαγνησίας	18/12/1920 αναγνώριση και προσάρτηση του οικισμού στην κ. Αργαλαστής, 16/10/1940 κατάργηση του οικισμού
Καράμιτσα / Άγ. Απόστολοι	Κ. Χαιρωνείας (1961)	Βοιωτίας	195Α-31/7/1953 μετονομάζεται σε Άγιοι Απόστολοι, 14/3/1971 καταργείται
Κατζιλοχώρι	Κ. Αργαλαστής (1928)	Μαγνησίας	18/12/1920 αναγνώριση και προσάρτηση του οικισμού στην κ. Αργαλαστής, 16/10/1940 κατάργηση του οικισμού
Μιτζέλα	Κ. Πουρίου (1928)	Μαγνησίας	262 ^Α -31/8/1912 προσαρτάται στην κοινότητα Πουρίου, 16/10/1940 κατάργηση του οικισμού
Παλαιοχώρι	Κ. Λιχάδος (1951)	Ευβοίας	245 ^Α -16/8/1912 προσαρτάται στην κοινότητα Λιχάδος, 14/3/1971 καταργείται
Πετρομαγούλα	Δ. Ορχομενού (1951)	Βοιωτίας	213 ^Α -3/11/1961 καταργείται και προσαρτάται στον οικισμό Ορχομενού
Πολυδένδρι	Κ. Σκήτης (1928)	Λαρίσης	16/10/1940 αναγνωρίζονται και προσαρτώνται στην κοινότητα Σκήτης οι οικισμοί Άνω και Κάτω Πολυδένδρι, 7/4/1951 καταργείται ο οικισμός Κάτω Πολυδένδρι, 5/4/1981 αναγνωρίζεται ο οικισμός Κάτω Πολυδένδρι και προσαρτάται στην κ. Σκήτης, 17/3/1981 καταργείται ο οικισμός Άνω Πολυδένδρι
Ράχη	Άγ. Γεωργίου (1961)	Βοιωτίας	18/12/1920 προσαρτάται στην κ. Άγ. Γεωργίου, 14/3/1971 καταργείται
Σκριπού/Αθάμας	Δ. Ορχομενού (1951)	Βοιωτίας	213 ^Α -3/11/1961 καταργείται και προσαρτάται στον οικισμό Ορχομενού
Ταράτσα	Δ. Λαμιέων (1981)	Φθιώτιδας	261 ^Α -31/8/1912 προσαρτάται στο Δήμο Λαμιέων, 17/3/1991 καταργείται και προσαρτάται στον οικισμό Λαμίας
Ταχταλή	Κ. Αγνάντης (1928)	Φθιώτιδας	261 ^Α -31/8/1912 προσαρτάται στην κοινότητα Αντάντης, 16/10/1940 καταργείται
Χαμάκος	Κ. Αχιλλείου (1920)	Μαγνησίας	262 ^Α -31/8/1912 σύσταση κοινότητας με έδρα το Χαμάκο και προσάρτηση του οικισμού Καλύβια Χαμάκου, 180 ^Α -11/5/1915 μεταφορά της έδρας και μετονομασία του οικισμού σε Καλύβια Χαμάκου, 280 ^Α -18/8/1915 μετονομασία της κ. Καλύβια Χαμάκου σε Αχιλλείο.

Πηγές:

Λεξικό διοικητικών μεταβολών των Δήμων και Κοινοτήτων (1912-2002), τ. 1, α-κ, Αθήνα 2002 και τ. 2, λ-ω, Αθήνα 2002. Αραποχώρι: τ. 2, λ. κ. Ρωμαϊκού, σ. 392. Πετρομαγούλα: τ. 2, λ. δ. Ορχομενού, σ. 244. Αθάμας: τ. 2, λ. δ. Ορχομενού, σ. 244. Ράχη: τ. 1, λ. κ. Αγίου Γεωργίου, σ. 21. Καράμιτσα: *Λεξικό*, τ. 2, λ. κ. Χαιρωνείας, σ. 551. Χαμάκο: *Λεξικό*, τ. 1, λ. κ. Καλυβίων Χαμάκου και Αχιλλείου, σ. 419 και 157. Άγιος Ιωάννης: *Λεξικό*, τ. 1, λ. κ. Θίσβης, σ. 377. Παλαιοχώρι: *Λεξικό*, τ. 2, λ. Λιχάδος, σ. 43. Ταχταλή: *Λεξικό*, τ. 1, λ. κ. Αγνάντης, σ. 42. Ταράτσα: *Λεξικό*, τ. 2, λ. δ. Λαμιέων, σ. 10. Τατάρι: Πολυδένδρι: *Λεξικό*, τ. 2, λ. κ. Σκήτης, 428. Κατζιλοχώρι: *Λεξικό*, τ. 1, λ. κ. Αργαλαστής, σ. 121. Καμάρι: *Λεξικό*, τ. 1, λ. κ. Αργαλαστής, σ. 121. Μιτζέλα: *Λεξικό*, τ. 2, Πουρίου, σ. 348. Στοιχεία συστάσεως και εξελίξεως των Δήμων και κοινοτήτων, Νομός Βοιωτίας, Αθήνα 1961. Στοιχεία συστάσεως και εξελίξεως των Δήμων και κοινοτήτων, Νομός Ευβοίας, Αθήνα 1961. Στοιχεία συστάσεως και εξελίξεως των Δήμων και κοινοτήτων, Νομός Λαρίσης, Αθήνα 1961. Στοιχεία συστάσεως και εξελίξεως των Δήμων και κοινοτήτων, Νομός Μαγνησίας, Αθήνα 1962. Στοιχεία συστάσεως και εξελίξεως των Δήμων και κοινοτήτων, Νομός Φθιώτιδας, Αθήνα 1962.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

ΣΧΟΛΙΑ ΣΤΟΥΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΤΑΥΤΙΣΤΗΚΑΝ

Αλαμάνα

Οικισμός Αλαμάνα με 29 κατοίκους αναφέρεται στο ΒΔ της 8/20-4-1835 με το οποίο συστάθηκε ο δήμος Λαμίας (βλ. Ελ. Σκιαδάς, *Ιστορικό διάγραμμα των Δήμων της Ελλάδος 1833-1912*, Αθήνα 1993, σ. 136). Οικισμός με το ίδιο όνομα περιλαμβάνεται επίσης στον πίνακα με τη σύνθεση των Δήμων του κράτους -που δημοσιεύτηκε σε ειδικό παράρτημα της *Εφημερίδος της Κυβερνήσεως*, αρ. 2/1837- και ανήκε στο Δήμο Λαμίας. Ως οικισμός του Δήμου Λαμίας εμφανίζεται επίσης σε Β.Δ. της 27/11(9/12)/1840 με το οποίο οι 15 δήμοι της Φθιώτιδας συγχωνεύτηκαν σε 10 (βλ. Στ. Κατσουλέας, «Οι μετονομασίες των μεγαλοτοπωνύμιων της επαρχίας Φθιώτιδας και η προβληματική τους», *Α΄ Συνέδριο Φθιωτικών Ερευνών, Γλώσσα - Ιστορία - Λαογραφία*, επιμ. Γ. Δελόπουλος, Λαμία 1993, σ. 326-327). Ο Ι. Βορτσέλας, *Φθιώτις η προς νότον της Όθρυος ήτοι απάνθισμα ιστορικών και γεωγραφικών ειδήσεων από των αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι των καθ' ημάς*, Αθήνα 1907, φωτ. ανατύπωση Αθήνα 1973, σ. 458, αναφέρει την Αλαμάνα ως οικισμό του Δήμου Λαμιέων, το σχόλιό του όμως γι' αυτόν είναι το εξής: «πανδοχεία τινα, μύλοι και η ιστορική γέφυρα». Το σχόλιο αυτό πιθανόν αντλεί από τον Ι. Νουχάκη, *Ελληνική χωρογραφία, γεωγραφία, ιστορία, στατιστική πληθυσμού και αποστάσεων*, Αθήνα 1901, σ. 168, ο οποίος χρησιμοποιεί ακριβώς αυτή τη διατύπωση και δεν αναφέρει πληθυσμό.

Ανεμόρρεμα

Σύμφωνα με την περιγραφή του Α. Φιλίππιδη ο οικισμός Ανεμόρρεμα βρίσκεται τέσσερις ώρες απόσταση ανεβαίνοντας από τα Τόρτζια. Ο F. C. H. L. Rouqueville, *Voyage*, ό.π., 2^η έκδ., τ. 4, σ. 154 αναφέρει τον οικισμό ως Anemyrista.

Αρκουδάρ

Σύμφωνα με την περιγραφή του Α. Φιλίππιδη ο οικισμός Αρκουδάρ βρίσκεται σε μία ώρα απόσταση από το Βόρλοβο και δύο ώρες από το Γουλερί/Γουλέμι. Σε οθωμανικό κατάστιχο της Λοκρίδας του 1521 απαντά οικισμός Αρκούδα με 5 σπίτια (βλ. Ευαγγελία Μπαλτά, «Η περιοχή της Αταλάντης και Μουδουνίτσας στους πρώιμους οθωμανικούς χρόνους (15^{ος} – 16^{ος} αι.)», *Λοκρίδα Ιστορία και Πολιτισμός*, Αθήνα χ.χ., σ. 152). Ο F. C. H. L. Rouqueville, *Voyage*, ό.π., σ. 154 αναφέρει οικισμό Archoudarema.

Βάλτος

Σύμφωνα με την περιγραφή του Α. Φιλίππιδη ο οικισμός Βάλτος απέχει μία ώρα από το Ντριζ μπέη (σημ. Άγιος Βλάσης). Στις πηγές εντοπίζεται οικισμός με ελαφρώς παραλλαγμένη ονομασία (Βάλτεσι/Βάλτισι/Βαλτέτσι). Οικισμός Βαλτέτσι απαντά στα οθωμανικά κατάστιχα της Λοκρίδας των ετών 1466 (102 χανέδες), 1506 (234 χανέδες, 9 άγαμοι, 11 χήρες), 1521 (270 χανέδες, 77 άγαμοι, 27 χήρες), 1540 (352 χανέδες, 100 άγαμοι, 41 χήρες) και 1571 (307 χανέδες, 67 άγαμοι, 22 χήρες) (βλ. Ευαγγελία Μπαλτά, «Η περιοχή», ό.π., σ. 149, 150, 152, 156, 158). Οικισμό Valtesi αναφέρει επίσης στην περιοχή ο F. C. H. L. Rouqueville, ό.π., σ. 154, αλλά και ο W. M. Leake *Travels*, ό.π., τ. 2, σ. 170, 186. Οικισμός Βάλτεσι αναφέρεται στο Δήμο Ελατείας της υποδιοίκησης Λοκρίδος στο Δ. της 1/13-9-1840, Ε.Κ. 22/1840, όπως επίσης και στο διάταγμα 1861 (ως Βάλτισι), δεν αναφέρεται όμως στο διάταγμα του 1836. (βλ. Αλ. Δρακάκης, Στ. Κούνδουρος, *Αρχεία περί της συστάσεως και εξελίξεως των Δήμων και κοινοτήτων 1836-1939 και της διοικητικής διαιρέσεως του κράτους*, τ. 1, Αθήνα 1939, σ. 41-42 και 95).

Βορλοβός

Σύμφωνα με την περιγραφή του Α. Φιλιππίδη ο οικισμός Βορλοβός βρίσκεται τέσσερις ώρες απόσταση από το Ανεμόρρεμα. Βορλοβός απαντά σε οθωμανικά κατάστιχα της Λοκρίδας του 1506 (30 σπίτια/χανέδες), του 1521 (41) του 1540 (37) του 1571 (42 σπίτια 14 άγαμοι, 4 χήρες) (βλ. Ευαγγελία Μπαλτά, «Η περιοχή», *ό.π.*, σ. 150, 152, 156, 158). Οικισμός Βορλοβός με 79 κατοίκους αναφέρεται στο ΒΔ σύστασης του Δήμου Δαφνησίων της 8/20-4-1835 (βλ. Ελ. Σκιαδάς, *Ιστορικό διάγραμμα*, *ό.π.*, σ. 154 και Διον. Μοσχόπουλος, Γεωργία Προκοπιάδου, *Διοικητική χαρτογράφηση του Ελληνικού Κράτους 1833-1845*, Αθήνα 2003, σ. 104, όπου αναφέρεται ότι ο Δήμος Δαφνουσίων επαρχίας Λοκρίδος το 1835 αποτελείται από τα χωριά Λιβανάταις και Βορλοβά). Με το ΒΔ της 5/17-7-1843 επιτράπηκε στους κατοίκους του Βορλοβά και των πέριξ χωρίων να συνοικήσουν τη θέση Γράδος. Με το Δ/μα 12-6-1844 (ΦΕΚ 22/1844) εγκρίθηκε η ονομασία της νέας κώμης ως Μέγας Κωνσταντίνος (σήμερα Άγιος Κωνσταντίνος) (βλ. Ελ. Σκιαδάς, *Ιστορικό*, *ό.π.*, σ. 154, Αλ. Δρακάκης, Στ. Κούνδουρος, *Αρχαία*, *ό.π.*, τ. 1, σ. 41 και Μ. Χριστοφόρου, *Η Οπούντια Λοκρίδα και η Αταλάντη, μνήμες και μαρτυρίες*, τ. 2, Αθήνα 1993, σ. 166-167 όπου δημοσιεύονται και τα σχετικά διατάγματα). Στο ΒΔ της 13/9/1840 αναφέρεται επίσης στο Δήμο Δαφνησίων οικισμός Βορλοβός (Αλ. Δρακάκης, Στ. Κούνδουρος, *ό.π.*, σ. 41), στα 1861 όμως υπάρχει πλέον μόνο Μέγας Κωνσταντίνος. Σύμφωνα με την τοπική ιστοριογραφία ακόμη και σήμερα οι κάτοικοι του Αγίου Κωνσταντίνου λέγονται Βορλοβίτες (Μ. Χριστοφόρου, *Η Οπούντια Λοκρίδα*, *ό.π.*, τ. 2, σ. 167).

Γαρδινίτζι

Οικισμός με το όνομα Γαρδινίτσα απαντά σε σύγχρονους χάρτες σε θέση που συμφωνεί με την περιγραφή του Α. Φιλιππίδη, ανατολικά της Αταλάντης, στα αριστερά του δρόμου που συνδέει την Τραγάνα με την Αταλάντη απέναντι από το χωριό Κυπαρίσσι, το οποίο αποτελεί επίσημα αναγνωρισμένο οικισμό και έδρα κοινότητας μέχρι το 1997. Η ύπαρξη του χωριού μέχρι σήμερα μαρτυρείται και από την τοπική βιβλιογραφία (βλ. Μ. Χριστοφόρου, *Η Οπούντια*, *ό.π.*, σ. 165). Ο οικισμός φαίνεται ότι ήταν παλιός καθώς εμφανίζεται με σημαντικό πληθυσμό σε οθωμανικά κατάστιχα των ετών 1466 (77 χανέδες), 1506 (105 σπίτια/χανέδες), 1521 (126 σπίτια/χανέδες), 1540 (96 σπίτια, 26 άγαμοι και 12 χήρες) και 1571 (66 σπίτια, 5 άγαμοι, 2 χήρες) ηρών αντιστοίχως. Στα κατάστιχα αυτά δεν εμφανίζεται ο γειτονικός οικισμός Κυπαρίσσι (βλ. Ευαγγελία Μπαλτά, «Η περιοχή», *ό.π.*, σ. 149, 150, 152, 156, 158). Ο W. M. Leake *Travels*, *ό.π.*, τ. 2, σ. 174, αναφέρει επίσης χωριό Kardhenitza σε απόσταση μίας ώρας νοτιοδυτικά της Αταλάντης. Οικισμός Γαρδενίτζα αναφέρεται στο Δ/μα της 1/13-9-1840, Ε.Κ. 22/1840, στο Δήμο Αταλάντης. Δεν αναφέρεται όμως στο Δ/μα του 1836 ούτε πλέον το 1861 (βλ. Αλ. Δρακάκης, Στ. Κούνδουρος, *ό.π.*, σ. 40-41 και 94 και Μ. Χριστοφόρου, *Η Οπούντια*, *ό.π.*, σ. 165).

Γεφύρι

Οικισμός Γεφύρι (Geophyri) αναφέρεται στους καταλόγους του Πουκεβίλ (βλ. F. C. H. L. Rouqueville, *Voyage*, *ό.π.*, τ. 4, σ. 168, πρβλ. και ελλ. μετάφραση *Ταξίδι στην Ελλάδα Στερεά Αττική Κόρινθος*, μετάφρ. Μίρκα Σκάρα, Αθήνα 1995, σ. 176). Οικισμός Gephūra αναφέρεται και από τον Ed. Dodwell, *A classical and topographical tour through Greece, during the years 1801, 1805 and 1806*, τ. 1, Λονδίνο 1819, σ. 484, κοντά στον αρχαίο Ορχομενό και σε απόσταση 1,5 ώρας από τη Λιβαδειά. Οικισμός Γεφύρι αναφέρεται επίσης μεταξύ των χωριών που αποτελούν το Δήμο Λεβαδείας στο διάταγμα της 26/8/1840 (βλ. Γ. Τσεβάς, *Ιστορία των Θηβών και της Βοιωτίας από των αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερα*, τ. 2, Αθήνα 1928, σ. 284). Ο οικισμός δεν εμφανίζεται σε μεταγενέστερες απογραφές στην απογραφή όμως του 1920 εμφανίζεται -χωρίς συνέχεια στις επόμενες- οικισμός Γεφυράκι (βλ. *Πληθυσμός του Βασιλείου της Ελλάδος κατά την απογραφήν της 19 Δεκεμβρίου 1920*, Αθήνα 1921, σ. 54).

Δημητράκι

Σύμφωνα με την περιγραφή του Α. Φιλιππίδη ο οικισμός Δημητράκι βρίσκεται κοντά στο Γουλερί/Γουλέμι. Οικισμός Δημητράκη απαντά σε οθωμανικά κατάστιχα της Λοκρίδας των ετών 1521 (20 χανέδες, 3 άγαμοι 1 χήρα) και 1540 (27 χανέδες, 4 άγαμοι, 2 χήρες) (βλ.

Ευαγγελία Μπαλτά, «Η περιοχή», *ό.π.*, σ. 152, 156). Οικισμός Δημητράκι με 43 κατοίκους αναφέρεται επίσης στο ΒΔ σύστασης του Δήμου Δαφνησίων της 8/20-4-1835 (βλ. Ελ. Σκιαδάς, *Ιστορικό*, *ό.π.*, σ. 154). Οικισμός με το όνομα αυτό αναφέρεται ακόμη στο Δ/μα της 1/13-9-1840, Ε.Κ. 22/1840, στο Δήμο Δαφνησίων της υποδιοίκησης Λοκρίδος, όπως και στα 1861 (ως Δημητράκη) (βλ. Αλ. Δρακάκης, Στ. Κούνδουρος, *Αρχαία*, *ό.π.*, τ. 1, σ. 41 και 94).

Καλαμάκι

Σύμφωνα με την περιγραφή του Α. Φιλιππίδη ο οικισμός Καλαμάκι βρίσκεται σε απόσταση μίας ώρας από το Δημητράκι και μίας ώρας από το Μελιδόνι. Οικισμός Καλαμάκι απαντά σε οθωμανικά κατάστιχα της Λοκρίδας των ετών 1466 (20 χανέδες) 1506 (28), 1521 (38), 1540 (36) και 1571 (32 χανέδες, 6 άγαμοι, 4 χήρες) (βλ. Ευαγγελία Μπαλτά, «Η περιοχή», *ό.π.*, σ. 149, 150, 152, 156, 158). Οικισμός Καλαμάκι με 75 κατοίκους αναφέρεται στο ΒΔ σύστασης του Δήμου Δαφνησίων της 8/20-4-1835 (βλ. Ελ. Σκιαδάς, *Ιστορικό*, *ό.π.*, σ. 154), όπως επίσης στο ΒΔ της 20/6/1836 στο Δήμο Δαφνησίων (με πρωτεύουσα τις Λιβανάτες) της υποδιοίκησης Λοκρίδος, και στο Δ/μα της 1/13-9-1840 Ε.Κ. 22/1840. Δεν αναφέρεται πλέον στα 1861 (βλ. Αλ. Δρακάκης, Στ. Κούνδουρος, *Αρχαία*, *ό.π.*, σ. 41 και 94).

Καλύβια

Σύμφωνα με την περιγραφή του Α. Φιλιππίδη ο οικισμός Καλύβια βρισκόταν δύο ώρες ανατολικά από το χωριό Λούτζι, ενώ σε απόσταση δύο ωρών πάλι ανατολικά βρισκόταν το χωριό Παύλου. Οικισμός Καλύβια αναφέρεται στο Δ/μα της 1/13-9-1840, Ε.Κ. 22/1840, στο Δήμο Αταλάντης. Σύμφωνα με την τοπική βιβλιογραφία το χωριό, το οποίο βρισκόταν σε απόσταση 1,5 ώρας νότια του χωριού Κολάκα στα όρια των νομών Βοιωτίας ή Φθιώτιδας, δεν υπάρχει πλέον (Μ. Χριστοφόρου, *Η Οπούντια*, *ό.π.*, σ. 165). Σημειώνεται ότι οι Αλ. Δρακάκης, Στ. Κούνδουρος, *Αρχαία*, *ό.π.*, σ. 41 παραλείπουν το χωριό. Στους σημερινούς χάρτες στην περιοχή δεν φαίνεται να υπάρχει ομώνυμος οικισμός. Το εξαιρετικά κοινό όνομά αποτελεί περαιτέρω παράγοντα δυσχέρειας για την ταύτισή του.

Κατζαούνη

Η περιγραφή του Α. Φιλιππίδη: «ανεβαίνοντας πάλιν του δρόμου ολίγον [από το Χούμπαγο], βλέπεις αριστερά σου άλλον χωρίον Κατζαούνη καλούμενον» (σ. 70), τοποθετεί το Κατζαούνη κοντά στο σημερινό χωριό Προφήτης Ηλίας (τέως Μεραλή), το οποίο δεν μνημονεύει ο Α. Φιλιππίδης στην περιγραφή του. Στην ίδια περίπου περιοχή -δυτικότερα όμως κοντά στο χωριό Μπεσχένη (σημ. Παρόρι) το οποίο επίσης δεν αναφέρεται στη *Μερική Γεωγραφία*- ίσως εκεί που βρίσκεται το χωριό Κασνέσι (σημ. Μαυρονέρι) ο Α. Φιλιππίδης τοποθετεί τον οικισμό Κατζαούνη στον πρόχειρο χάρτη που έχει ο ίδιος σχεδιάσει. Σύμφωνα με την περιγραφή του Φιλιππίδη θα μπορούσε επίσης να ήταν ο σημερινός οικισμός Δαύλεια, ο οποίος δεν παραδίδεται στο κείμενό του. Οικισμός με το τελευταίο αυτό όνομα απαντά την εποχή αυτή, καθώς Δαύλεια αναφέρεται από τον Ed. Dodwell, *A classical*, *ό.π.*, τ. 1, σ. 484, και δηλώνεται ότι απέχει πέντε ώρες από τη Λιβαδειά. Αναφέρεται επίσης από τον W. M. Leake *Travels*, *ό.π.*, τ. 2, σ. 106-107. Δήμος και οικισμός Δαύλειας περιλαμβάνεται στο ΒΔ της 1/13 Οκτωβρίου 1835 και στο Δ/μα της 26/8/1840 (βλ. Γ. Τσεβάς, *Ιστορία των Θηβών*, *ό.π.*, τ. 2, σ. 281 και 285).

Κιρχόμπασι

Πιθανόν Κιοπόμπασι ή Κιομπόμπαση (Ντεμεκλή). Διαλυμένος οικισμός στην περιοχή Ριζομούλου (επαρχίας Βόλου). Στην απογραφή του 1881 (σ. 14 αρ. 125/13) αναφέρεται ως Κιομπόμπαση (Ντεμεκλή) χωρίς πληθυσμό (βλ. *Πίνακες των επαρχιών Ηπείρου και Θεσσαλίας κατά την απογραφήν του 1881*, Αθήνα 1884, φωτ. ανατύπωση Αθήνα 1980, σ. 14 και Κ. Σπανός, «Πέντε θεσσαλικά έγγραφα (1815-1818) από το Αρχείο του Αλή πασά», *Θεσσαλικό Ημερολόγιο*, 18 (1990), σ. 107-108).

Κορηλέντι

Το Κορηλέντι βρίσκεται σύμφωνα με την περιγραφή του Α. Φιλιππίδη σε απόσταση μισής ώρας από τον κάμπο του Πτελεού (σ. 82), περίπου στο σημείο που είναι ο σημερινός οικισμός Πηγάδι της κοινότητας Πτελεού.

Κούμαρο

Οικισμός Κούμαρος αναφέρεται μεταξύ εκείνων που αποτελούν το Δήμο Κορωνείας στο ΒΔ της 1/13 Οκτωβρίου 1835 και το Δήμο Πέτρας στο διάταγμα της 26/8/1840 (βλ. Γ. Τσεβιάς, *Ιστορία των Θηβών*, ό.π., τ. 2, σ. 281 και 284 και Ελ. Σκιαδάς, *Ιστορικό*, ό.π., σ. 125).

Κρικλέρ

Ο Α. Φιλίππιδης περιγράφει το χωριό Κρικλέρ ως ευρισκόμενο 2,5 ώρες βόρεια από το Πουρνάρι, αριστερά από ένα παλιό κάστρο μαζί με το χωριό Τζομέ (σημ. Νέο Μοναστήρι). Κοντά σε αυτά, αριστερά τους, βρίσκεται το χωριό Τζοφλάρ (σημ. Σοφιάδα). Στον πρόχειρο χάρτη που έχει σχεδιάσει ο Α. Φιλίππιδης αναγράφει το χωριό: Κρικλέρ και το τοποθετεί βορείως του Τζομέ, στο σημείο περίπου που βρίσκεται το χωριό Βρυσιά (πρώην Βρύσαις του νομού Λαρίσης), το οποίο δεν αναγράφεται στη *Μερική Γεωγραφία*. Σύμφωνα με τον Ν. Γεωργιάδη, *Θεσσαλία*, Λάρισα 1995, σ. 37, 213-214 το κάστρο κοντά στο χωριό Βρυσιά (τουρκ. Μπεϊμπουνάρ) λεγόταν Γυναικόκαστρο, είχε ερείπια βυζαντινά και κλασικά, στη θέση πιθανόν της αρχαίας Πρόερνας.

Μολύβι

Ο Ed. Dodwell, *A classical*, ό.π., τ. 1, σ. 485 περιλαμβάνει τον οικισμό Μολύβι στον κατάλογό του και θεωρεί ότι απέχει 3 ώρες από τη Λιβαδειά. Επίσης ο F. C. H. L. Rouqueville, *Voyage*, ό.π., σ. 168, αναφέρει οικισμός Μολίνι με 8 οικογένειες. Ο Ι. Νουχάκης, *Ελληνική χωρογραφία, γεωγραφία, ιστορία, στατιστική πληθυσμού και αποστάσεων*, Αθήνα 1901, σ. 106 σημειώνει θέση «Νησιόν Μολύβιον», θεωρώντας, πιθανότατα από παραδρομή, ως μία τις θέσεις Μολύβι και Νησί. Δεν αναφέρει κατοίκους στη θέση αλλά σημειώνει, συμφωνώντας με τον Dodwell, ότι απέχει 3.15 ώρες από τη Λιβαδειά (21 ώρες από την Αθήνα, 0.30 από τη Σκριπού και 0.45 ώρες από την Πετρομαγούλα). Οικισμός Μολύβι αναφέρεται επίσης μεταξύ των χωριών που αποτελούν το Δήμο Ορχομενού στο ΒΔ της 1/13 Οκτωβρίου 1835 με πληθυσμό 19 κατοίκων (6 οικογενειών) (βλ. Γ. Τσεβιάς, *Ιστορία των Θηβών και της Βοιωτίας από των αρχαιότατων χρόνων μέχρι σήμερα*, τ. 2, Αθήνα 1928, σ. 280-282 και Ελ. Σκιαδάς, *Ιστορικό*, ό.π., σ. 123), ενώ αναφέρεται στους οικισμούς του ίδιου δήμου και στο διάταγμα της 26/8/1840 (βλ. Γ. Τσεβιάς, ό.π., σ. 285).

Μούλκια

Τα Μούλκια σύμφωνα με τον Α. Φιλίππιδη βρίσκονταν σε απόσταση 1,5 ώρας ανατολικά της Αταλάντης, ενώ ανατολικά του επίσης βρισκόταν το χωριό Κυπαρίσι. Η περιοχή είναι πεδινή και σε σύγχρονους χάρτες δεν εμφανίζεται κάποιος οικισμός. Οικισμός Μούλκια αναφέρεται στο Δ/μα της 1/13-9-1840, Ε.Κ. 22/1840, στο Δήμο Αταλάντης. Δεν αναφέρεται όμως στο Δ/μα του 1836 ούτε πλέον το 1861 (βλ. Αλ. Δρακάκης, Στ. Κούνδουρος, *Αρχαία*, ό.π., τ. 1, σ. 40-41 και 94). Ο Ι. Νουχάκης, *Ελληνική χωρογραφία*, ό.π., σ. 192 σημειώνει την ύπαρξη οικισμού Μούλκια «ακατοίκητον ήδη», που απείχε 16,45 ώρες από τη Λαμία και 1,15 ώρες από την Αταλάντη.

Μπογδάν

Σύμφωνα με την περιγραφή του Α. Φιλίππιδη ο οικισμός Μπογδάν απέχει μία ώρα από τον Βάλτο. Οικισμός Μπόγδανος εντοπίζεται σε οθωμανικά κατάστιχα της Λοκρίδας των ετών 1466 (32 χανέδες), 1506 (39), 1521 (40), 1540 (45) και 1571 (42 χανέδες, 14 άγαμοι, 2 χήρες) (βλ. Ευαγγελία Μπαλτά, «Η περιοχή», ό.π., σ. 149, 151, 153, 157, 159). Ο W. M. Leake *Travels*, ό.π., τ. 2, σ. 166, σημειώνει οικισμό Μπογδάν. Ο Πουκεβίλ αναφέρει επίσης οικισμό Rougdano ή Bougdana (F. C. H. L. Rouqueville, *Voyage*, ό.π., τ. 4, σ. 154). Οικισμός Μπογδάνον με 44 κατοίκους αναφέρεται στο ΒΔ σύστασης του Δήμου Αταλάντης της 8/20-4-1835 (βλ. Ελ. Σκιαδάς, *Ιστορικό*, ό.π., σ. 153). Οικισμός Μπόγδανης αναφέρεται στο ΒΔ της 20/6/1836 στο Δήμο Αταλάντης της υποδιοίκησης Λοκρίδος, όπως επίσης και στο Δ. της 1/13-9-1840, Ε.Κ. 22/1840, (ως Μπόγδανου όμως). Δεν αναφέρεται πλέον το 1861 (βλ. Αλ. Δρακάκης, Στ. Κούνδουρος, *Αρχαία*, ό.π., τ. 1, σ. 40 και 94).

Νησί

Ο Ed. Dodwell, *A classical*, ό.π., τ. 1, σ. 485, σημειώνει οικισμό Nesi σε απόσταση τριών ωρών από τη Λιβαδειά. Τον οικισμό (Nisi) σημειώνει επίσης ο Πουκεβίλ (βλ. F. C. H. L.

Rouqueville, *Voyage*, ό.π., τ. 4, σ. 168). Οικισμός Νησίον αναφέρεται μεταξύ των οικισμών που σχημάτισαν αρχικά το δήμο Ορχομενίων με το ΒΔ της 1/13-10-1835 ΦΕΚ 18 (βλ. Ελ. Σκιαδάς, *Ιστορικό*, ό.π., σ. 123). Ο Ι. Νουχάκης, *Ελληνική χωρογραφία*, ό.π., σ. 106, σημειώνει θέση «Νησίον Μολύβιον», θεωρώντας, πιθανότατα από παραδρομή, ως μία τις θέσεις Μολύβι και Νησί. Δεν αναφέρει κατοίκους στη θέση αλλά γράφει, συμφωνώντας με τον Dodwell, ότι απέχει 3.15 ώρες από τη Λιβαδειά (21 ώρες από την Αθήνα, 0.30 από τη Σκριπού και 0.45 ώρες από την Πετρομαγούλα). Η αναζήτηση στα μικροτοπωνύμια της περιοχής δεν βοηθά καθώς με την ονομασία αυτή απαντούν περισσότερα του ενός τοπωνύμια στο δήμο Ορχομενού και στις κοινότητες Αγίου Γεωργίου, Λούτσιου και Υψηλάντη (βλ. Δ. Βαγιακάκος, «Παρατηρήσεις επί του συγχρόνου τοπωνυμικού της Βοιωτίας», *Επετηρίς Εταιρείας Βοιωτικών Μελετών*, τ. 1, τχ. 2, Αθήνα 1988, σ. 965).

Ντιλίχαλι

Σύμφωνα με τον Α. Φιλίππιδη το Ντιλίχαλι βρισκόταν σε απόσταση 1 ώρας από το Ριζόμυλο, στην κατεύθυνση προς το Βόλο, στα δεξιά του δρόμου. Στο ίδιο περίπου σημείο τοποθετεί το χωριό –παρότι δεν είναι ασφαλής η ανάγνωση της ονομασίας του- και στον πρόχειρο χάρτη που έχει σχεδιάσει. Οι σύγχρονοι χάρτες στο σημείο αυτό δεν έχουν κάποιο χωριό.

Περιβόλια

Στα Περιβόλια, σύμφωνα με τον Α. Φιλίππιδη, μένουν τους καλοκαιρινούς μήνες Τούρκοι από το Κάστρο του Βόλου (σ. 145-146). Το ίδιο υποστηρίζει και ο W. M. Leake, *Travels*, ό.π., τ. 4, σ. 373. Ο Γ. Κορδάτος, *Ιστορία*, ό.π., σ. 264-265 σημειώνει ότι τα Περιβόλια (ή Μπαξέδες) ήταν περιοχή με κτήματα και σπίτια Οθωμανών, μεταξύ Άνω Βόλου και Κάστρου (στα ανατολικά του). Στα Περιβόλια αναφέρονται επίσης οι Δανιήλ Φιλίππιδης και Γρ. Κωνσταντάς, *Γεωγραφία Νεωτερική*, επιμ. Αικατερίνη Κουμαριανού, Αθήνα 1988, σ. 180 όπου σημειώνουν ότι εκεί έρχονται και ξεκαλοκαιριάζουν οι Τούρκοι του Γόλου. Ο οικισμός στις αρχές του αιώνα αποτελούσε μαχαλά του Βόλου και ήταν γνωστός και με την τουρκική ονομασία του, Μπακτσέδες βλ. Β. Σκουβαράς, «Ανωβολιώτικα», *Από το λειμώνια της παράδοσης, Πηλιορείτικα Β'*, Αθήνα 1983, σ. 49, 55.

Πουρνάρι

Ο Ed. Dodwell, *A classical*, ό.π., τ. 1, σ. 485 αναφέρει οικισμό Ρουμπᾶρι σε απόσταση μισής ώρας από τη Λιβαδειά. Ο F. C. H. L. Rouqueville, *Voyage*, ό.π., τ. 4, σ. 169, κάνει λόγο για οικισμό Ργυναρί με 15 οικογένειες. Οικισμό Πουρνάρι αναφέρει και ο W. M. Leake *Travels*, ό.π., τ. 2, σ. 171, 186. Οικισμός Πουρνάρι αναφέρεται μεταξύ των χωριών που αποτελούν το Δήμο Λεβαδειάς με πληθυσμό 32 κατοίκους (7 οικογένειες), σύμφωνα με το ΒΔ της 1/13 Οκτωβρίου 1835 (βλ. Γ. Τσεβάς, *Ιστορία*, ό.π., τ. 2, σ. 280-282, πρβλ. και τον κατάλογο που έχει συντάξει ο Δρόσος Μανσόλας, *Γενικός Πίναξ των Δήμων του Κράτους*, Αθήνα 1836 και Ελ. Σκιαδάς, *Ιστορικό*, ό.π., σ. 120). Το Πουρνάρι αναφέρεται επίσης στους οικισμούς του ίδιου δήμου και στο Δ/μα της 26/8/1840 (βλ. Γ. Τσεβάς, ό.π., σ. 284).

Σίτι

Σύμφωνα με τον Α. Φιλίππιδη το Σίτι βρισκόταν λίγο μετά το Νιμπιγλέρ (σημ. Νίκαια) στα αριστερά της διαδρομής από το νότο προς τη Λάρισα και στα περίχωρα αυτής. Στο σημείο αυτό στον σύγχρονο χάρτη δεν φαίνεται να υπάρχει οικισμός, καθώς μάλλον σήμερα η περιοχή έχει ενταχθεί στην πόλη της Λάρισας και ίσως αποτελεί πλέον συνοικία της. Στο χάρτη που συνοδεύει το κείμενό του αναγράφεται ως Σεϊτ. Πιθανότατα πρόκειται για τον οικισμό Σεϊτ Κηρ που αποτελούσε τσιφλίκι του Βελή πασά (βλ. Ι. Γιαννόπουλος, «Τα τσιφλίκια του Βελή πασά γιού του Αλή πασά», π. *Μνήμων*, 2 (1972), σ. 149, 158 και Κ. Σπανός, «21 διαλυμένοι οικισμοί στην περιοχή της Λάρισας (19^{ος} – 20^{ός} αι.)» ανάτυπο από *Α' Συνέδριο Λαρισαϊκών Σπουδών*, Λάρισα 1992, σ. 152-153). Μουσουλμανική συνοικία Σαϊτ ή Σεϊτ Χότζα αναφέρεται νοτιοανατολικά της Λάρισας σε πηγές του 19^{ου} αιώνα (βλ. Θ. Παλιούγκας, *Η Λάρισα κατά την Τουρκοκρατία (1423-1881)*, τ. Α', Λάρισα 1996, σ. 151).

Σιρτάδες

Σύμφωνα με τον Α. Φιλιππίδη οι Σιρτάδες βρίσκονταν στα βόρεια του χωριού Ντελίχαλι, στις όχθες της λίμνης Κάρλας. Στο ίδιο περίπου σημείο τοποθετεί το χωριό και στον πρόχειρο χάρτη που έχει σχεδιάσει. Οι σύγχρονοι χάρτες στο σημείο αυτό δεν αναγράφουν κάποιο χωριό.

Τζιτζήρα

Ο Ed. Dodwell, *A classical*, ό.π., τ. 1, σ. 486, σημειώνει οικισμό Tzitzira σε απόσταση τριών ωρών από τη Λιβαδειά. Ο F. C. H. L. Rouqueville, *Voyage*, ό.π., τ. 4, σ. 169, αναγράφει χωριό με την ονομασία Cicira. Οικισμός Κίκυρα αναφέρεται ότι προσαρτήθηκε στον δήμο Ορχομενίων μετά τη σύστασή του (βλ. Ελ. Σκιαδάς, *Ιστορικό*, ό.π., σ. 123).

Τόρτζια

Σύμφωνα με την περιγραφή του Α. Φιλιππίδη ο οικισμός Τόρτζια απέχει μία ώρα από το χωριό Σφάκα. Στο ΒΔ της 20/6/1836, όπως επίσης και στο Δ/μα της 1/13-9-1840, Ε.Κ. 22/1840, και το 1861 εμφανίζεται στο Δήμο Ελατείας οικισμός Δόρτζα ή Δόριζα, προφανώς ταυτόσημος με τον οικισμό Τόρτζα του Α. Φιλιππίδη (βλ. Αλ. Δρακάκης, Στ. Κούνδουρος, *Αρχαία*, ό.π., τ. 1, σ. 41 και 95). Ο οικισμός στην τοπική βιβλιογραφία σημειώνεται ότι απέχει 45 λεπτά από την Ελάτεια και βρίσκεται μεταξύ Σφάκας και Λευκοχωριού (Μ. Χριστοφόρου, *Η Οπούντια*, ό.π., τ. 2, σ. 169), ίσως στη θέση του οικισμού Κατάλυμα. Ο Ι. Νουχάκης, *Ελληνική χωρογραφία*, ό.π., σ. 197, αναφέρει επίσης τον οικισμό ως Δόριζα, συμφωνεί ότι απέχει 45 λεπτά από την Ελάτεια και 12.45 ώρες από τη Λαμία.

Χούμπαγο

Ο Ed. Dodwell, *A classical*, ό.π., τ. 1, σ. 484 αναφέρει τον οικισμό με την ονομασία Choumpago και σημειώνει ότι απέχει 6 ώρες από τη Λιβαδειά. Ο οικισμός αναφέρεται από τον W. M. Leake, *Travels*, ό.π., τ. 2, σ. 95-96 και 190, ως Khubano με 20 σπίτια. Αναφέρεται επίσης από τον F. C. H. L. Rouqueville, *Voyage*, ό.π., τ. 4, σ. 168, ως Choubano. Η περιγραφή του Α. Φιλιππίδη «δεξιά του δρόμου απέναντι της Βλάσης» τοποθετεί το χωριό κοντά στα χωριά Μπέλεσι (σημ. Ανθοχώριο) και Μεραλί (σημ. Προφήτης Ηλίας). Στον πρόχειρο χάρτη που έχει σχεδιάσει ο ίδιος τοποθετεί το χωριό λίγο νοτιότερα απέναντι από τα Κάπουρνα (σημ. Χαιρώνεια). Ο Leake στην περιγραφή του είναι λεπτομερέστερος, καθώς αναφέρει ότι τα χωριά Χούμπαγο και Σφάκα ήταν σε αντίθετες πλευρές του βουνού που βρίσκεται ο Κραβασαράς (σημ. Βασιλικά). Αναφέρει επίσης ότι το Χούμπαγο απέχει 15 λεπτά από το Μεραλή από το οποίο χωρίζεται με ένα μικρό ποταμάκι που λέγεται Κινέτα (βλ. W. M. Leake, ό.π., σ. 95-96 και 190). Οικισμός Χούμπαβο με 100 κατοίκους αναφέρεται στη ΒΔ της 8/20-4-1835 που αφορά τη σύσταση του Δήμου Ελατείας της επαρχίας Λοκρίδος (Ελ. Σκιαδάς, *Ιστορικό*, ό.π., σ. 156). Ας σημειωθεί ότι τοπωνύμιο Χούμπαβο απαντά στο σύγχρονο τοπωνυμικό της κοινότητας Προφήτη Ηλία και βρίσκεται σε απόσταση 1,5 ώρας από την Ελάτεια (βλ. Μ. Χριστοφόρου, *Η Οπούντια*, ό.π., τ. 2, σ. 168, Δ. Βαγιακάκος, «Παρατηρήσεις», ό.π., σ. 979, όπου από παραδρομή σημειώνεται Χούμπαθο).

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΜΟΝΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ Α. ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ

Μονή	Κοινότητα/ Δήμος	Καποδιστ ριακός Δήμος	Νομός	Υψόμε τρο	Παρατηρήσεις
Αγ. Νικολάου [Γαλατάκη]	Δ. Λίμνης		Ευβοίας	480	
Μεταμορφώσεως [Σωτήρος Σαγματά]	Κ. Υπάτου		Βοιωτίας	720	
Οσίου Λουκά Αγίας Μαρίας	Κ. Στειρίου		Βοιωτίας	430	
			Φθιώτιδας		Κοντά στον οικ. Αγ. Μαρίνα (στο χάρτη υπάρχει στη θέση αυτή Μονή Παναγίας και λίγο πιο κάτω μονή Κομήσεως της Θεοτόκου Ιερουσαλήμ που ανήκει στο νομό Βοιωτίας)
Παναγίας της Ξενιάς	Κ. Βρυναίνης	Δ. Σούρπης	Μαγνησίας	305	Κοντά στον οικ. Βρόναινα
Αγ. Γεωργίου Ηλίων	Κ. Λουτρών Αιδηψού		Ευβοίας	380	
Οσίου Δαβίδ [Γέροντος]	Κ. Ροβιών		Ευβοίας	500	
Αγίων Αναργύρων	Δ. Αταλάντης	Δ. Αταλάντης	Φθιώτιδας		
Μεταμορφώσεως [του Σωτήρος]	Κ. Λιβανάτων	Δ. Δαφνουσί ων	Φθιώτιδας		
Άγιος Γεράσιμος, Σουρβιάς [Αγία Τριάδα Σουρβιάς]	Δ. Κερασέας		Μαγνησίας		
Ταξιάρχες Μιχαήλ-Γαβριήλ			Μαγνησίας		Μεταξύ Αγ. Λαυρεντίου και Αγ. Γεωργίου
Αγ. Συμεών στο Φλαμπούρι [Μεταμορφώσεως Σωτήρος Φλαμουρίου]	Κ. Κεραμιδίου	Κ. Κεραμιδίο υ	Μαγνησίας	570	
Αγίου Γεωργίου [Μαλεσίνας]	Δ. Μαλεσίνης	Κ. Μαλεσίνης	Φθιώτιδας	200	
Αγία Παρασκευή					Στη Μακρινίτσα έξω από το μαχαλά Κακουνά
Τιμίου Προδρόμου					15 λεπτά δυτικά από τη Συκιά
Τιμίου Προδρόμου					Κοντά στη Βιζίτσα
Τιμίου Προδρόμου					Κοντά στην Πορταριά
Παναγία Τουρκογιάννη					Ένα τέταρτο δυτικά από το Νεχώρι
Ταξιάρχων Μιχαήλ και Γαβριήλ					Μισή ώρα κάτω από τη Ζαγορά
Αποστόλου Πέτρου και Παύλου					Ανατολικά και κάτω από το χωριό Πρόπαντο
Παναγιά στη Λαπιού [Λαμπηδόνας]	Κ Λαμπινού	Δ. Αφετών	Μαγνησίας		
Εισόδεια της Θεοτόκου Παναγία Κουνίστρα Σκιάθου	Κ. Σκιάθου	Κ. Σκιάθου	Μαγνησίας		
Ευαγγελισμού Σκιάθου [Ευαγγελιστριάς]	Κ. Σκιάθου	Κ. Σκιάθου	Μαγνησίας	180	
Άγ. Γεώργιος					Στην ομόνυμη νησίδα, κοντά στη Σκόπελο
Κυρά Παναγιά	Κ.	Δ.	Μαγνησίας		Σε ομόνυμη νησίδα

Μονή	Κοινότητα/ Δήμος	Καποδιστ ριακός Δήμος	Νομός	Υψόμε τρο	Παρατηρήσεις
	<i>Αλοννήσου</i>	<i>Αλοννήσου</i>			
Γιούρα					Σε ομώνυμη νησίδα
Θεοτόκος					Στη νησίδα Πιπέρι
Θεοτόκος					Στη νησίδα Σκάτζορα

Σημείωση:

Με πλάγια σημειώνονται οι μονές που έχουν ταυτιστεί από νεώτερες επίσημες πηγές.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

ΣΚΑΛΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ Α. ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ

Σκάλα	Νέο όνομα	Δήμος/Κοινότητα	Καποδιστριακός Δήμος	Νομός	Υψόμετρο
Αγία Κυριακή	Αγία Κυριακή	Κ. Τρικεριού	Κ. Τρικεριού	Μαγνησίας	10
Άγιος Δημήτριος					
Άγιος Ιωάννης	Άγιος Ιωάννης	Κ. Αγίου Δημητρίου	Δ. Μουρεσίου	Μαγνησίας	10
Αγριά	Αγριά	Κ. Αγριάς	Δ. Αγριάς	Μαγνησίας	10
Αύρυσος	Άφυσος	Κ. Νεοχωρίου	Δ. Αφετών	Μαγνησίας	
Αχυρώνας	Αχερούνες	Δ. Σκύρου	Δ. Σκύρου	Ευβοίας	10
Γατζέα	Κάτω Γατζέα	Κ. Αγ. Γεωργίου Νηλείας	Δ. Μηλεών	Μαγνησίας	10
Γέρακας	Γέρακας	Κ. Αλοννήσου	Δ. Αλοννήσου	Μαγνησίας	
Κάλαμος	Κάλαμος	Κ. Αργαλαστής	Δ. Αργαλαστής	Μαγνησίας	70
Καμάρι	Καμάρι	Κ. Κεραμιδίου	Κ. Κεραμιδίου	Μαγνησίας	5
Κερά Παναγιά					
Κλοσού					
Κολοκυθάκι					
Κολούρι					
Κόττες	Κόττες	Κ. Τρικεριού	Κ. Τρικεριού	Μαγνησίας	40
Μολίνα	Μηλίνα	Κ. Μηλίνης	Δ. Σηπιάδος	Μαγνησίας	10
Μορτίτζα	Μορτιά/Μουρτιά	Κ. Προμυρίου	Δ. Σηπιάδος	Μαγνησίας	90
Παλαιόπυργος	Λεφόκαστρο	Κ. Αργαλαστής	Δ. Αργαλαστής	Μαγνησίας	10
Πάνερμος	Πάνορμος	Δ. Σκοπέλου	Δ. Σκοπέλου	Μαγνησίας	5
Πεύκος		Δ. Σκύρου	Δ. Σκύρου	Ευβοίας	0
Πλανήτης Κερά Παναγιάς					
Πορνάρι					
Στενή Βάλα	Στενή Βάλα	Κ. Αλοννήσου	Δ. Αλοννήσου	Μαγνησίας	5
Ταμούχαρι	Νταμούχαρη	Κ. Μουρεσίου	Δ. Μουρεσίου	Μαγνησίας	20
Τζιγκέλι					
Τρεις Μπούκες	Τρίστομο (όρμος Σκύρου)				
Χονδρή Άμμος	Χονδρή Άμμος	Κ. Λαύκου (1920)		Μαγνησίας	
Χορευτό	Χορευτό	Κ. Ζαγοράς	Δ. Ζαγοράς	Μαγνησίας	10
Χόρτο	Χόρτο	Κ. Αργαλαστής	Δ. Αργαλαστής	Μαγνησίας	10

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

ΠΑΖΑΡΙΑ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ Α. ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ

- *Αγιά*: μεγάλο παζάρι μία φορά την εβδομάδα, «έρχονται από τα χωριά Δημητριάδος και από παντού των γειτονικών χωρίων» (σ. 141)
- *Άγιος Λαυρέντιος*: το παζάρι στον Άγ. Δημήτριο (σ. 158)
- *Αργαλαστή*: κάθε Κυριακή «μερικοί και κάθε ημέρα», «συνάζονται από τα έξω χωριά της Δημητριάδος και κάμνουν πραγμάτεια» (σ. 175)
- *Βελεστίνο*: κάθε Παρασκευή «παζάρι καλό» (σ. 129)
- *Βόλος*: κάθε Σάββατο έξω από το Κάστρο, «παζάρι καλό οπού συνάζονται από όλα τα πέριξ χωρία» (σ. 145)
- *Δομοκός*: μια φορά την εβδομάδα (σ. 110)
- *Δράκια*: το παζάρι κοντά στον Άγ. Νικόλαο (σ. 156)
- *Ζητούνι*: παζάρι στο κέντρο της πόλης (σ. 76)
- *Κησός*: μπροστά στην Αγία Μαρίνα, «τον κάθε χρόνον εις την μνήμην της αγίας κάμνουν πανηγύρι και γίνεται ωσάν ένα παζάρι, συνάζονται από τα πέριξ χωρία οι Κησιώται» (σ. 188)
- *Λάρισα*: δύο μεγάλα παζάρια Κυριακή και Τετάρτη και την Παρασκευή «έτερον ολίγον», όπου «έρχονται από το κάθε μέρος και πραγματεύονται» (σ. 118)
- *Λεχώνια*: «κάθε Τρίτη ένα παζαράκι και το λέγουν σαλή-παζάρι» (σ. 166)
- *Λιβαδειά*: «κάθε Κυριακή καλοσύνη συνάζονται από τα πέριξ χωρία» (σ. 68)
- *Μακρινίτσα*: στην εκκλησία του Τιμίου Σταυρού, έξω από το μαχαλά της Αγίας Τριάδας (πάνω από το παζάρι υπάρχει ομώνυμος μαχαλάς) (σ. 150-151)
- *Πινακάτες*: το παζάρι στη μέση της Χώρας (σ. 163)
- *Πορταριά*: κάθε Πέμπτη, «παζάρι μεγαλύτερον από της Λαρίσσου, και από αυτό το παζάρι κυβερνούνται πολλά καλά με το αλισιβερίσι τους οι Πορταριώται (σ. 153-154)
- *Πρόπαντο*: το παζάρι μπροστά στην εκκλησία (σ. 183)
- *Ταλάντη*: μία φορά την εβδομάδα «παζάρι καλό» (σ. 95)
- *Τζαγγαράδα*: την Κυριακή παζάρι «εις δύο μεριαίς, εις τον Ταξιάρχην και την Αγία Παρασκευήν» (σ. 185)

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

ΧΑΝΙΑ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ Α. ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ

- *Αγιά*: χάνια (σ. 141)
- *Άγιος Γεώργιος (Βελεστίνο)*: χάνι (σ. 130)
- *Αργαλαστή*: «ξενοδοχεία» κοντά στον τόπο που γίνεται το παζάρι (σ. 175)
- *Βελεστίνο*: «χάνια δια τους ξένους ανεπιμέλητα όμως» (σ. 129)
- *Βόλος*: χάνια έξω από το κάστρο (σ. 145)
- *Δομοκός*: κατεβαίνοντας σε μισή ώρα, «μέσα εις ένα λάκον ευρίσκεις χάνι όπου κονέβουν οι διαβάται και πραγματευταί» (σ. 111)
- *Εύριπος*: στο Βαρούσι χάνια «όπου κονέβουν οι πραγματευταί» (σ. 53)
- *Ζητούνι*: «χάνια αρκετά όπου κονέβουν οι πραγματευταί και διαβάται» (σ. 77)
- *Καράμτζα*: στο δρόμο προς την Αγία Μαρίνα χάνι έρημο «εξ αιτίας των πειρατών» (σ. 71)
- *Κάρλα, στις σκάλες της Αϊράνι, Πέτρα, Φούρνο*: «από ένα μπακάλι και ένα χάνι όπου κονέβουν οι ψουνισταί των ψαριών» (σ. 136)
- *Κιλιέρ*: χάνι που «κονέβουν διαβάται» (σ. 126)
- *Κότες (σκάλα Τρικεριού)*: «έκαμαν και καφενέδες, ωσάν χάνια, με οντάδες οπού κονέβουν κάθε γένος άνθρωποι οπού περνούν από αυτού, και έχουν το ραάτι τους, όσον να ετοιμασθή το παρτίδον οπού θεναέμβουν» (σ. 89)
- *Λάρισα*: χάνια αρκετά όπου κονέβουν οι ξένοι και οι πραγματευταί οπού έρχονται εδώ, εις τα οποία έχουν και οντάδες πιασμένους, και κάθονται χρονικώς και φέρνουν πραμάτιες και πωλούν ωσάν γουναρικά ρούχα και άλλα» (σ. 118)
- *Μπακράτζι*: «χάνι δια τους διαβάτας» (σ. 115)
- *Μόλος*: «χάνι ανοιχτόν παντοτινόν» (σ. 76)
- *Πορταριά*: «ξενοδοχείον» (σ. 154)
- *Ριζόμυλος*: «χάνι όπου κονέβουν οι διαβάται» (σ. 128)
- *Σκαρμάτζα*: σε απόσταση διακοσίων βημάτων από το χωριό έχει χάνι «όπου κονεύουν όσοι πηγαίνουν τον δρόμον του Τρικάλου» (σ. 111)
- *Τζιγκέλι*: «χάνι όπου κονέβουν οι διαβάται και πραγματευταί» κτισμένο από το Βελή πασά (σ. 84)
- *Τζουλάρ*: δύο χάνια (σ. 125)
- *Τουρκοχώρι*: χάνι «οπού κονέβουν οι διαβάται» (σ. 71-72)